

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA 27.2.2020

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

Toimielin

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	Toteuma	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	Tot. 2018	Muutos- % 2018/2019
Toimintatuotot	1 394	0	1 394	1 245	89,3	89,3	-149	1 315	-5,4
Toimintakulut	-8 474	-20	-8 494	-8 587	101,3	101,1	-93	-8 551	0,4
Toimintakate	-7 080	-20	-7 100	-7 342	103,7	103,4	-242	-7 235	1,5

KULTTUURI

Palvelualue

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	Toteuma	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	Tot. 2018	Muutos- % 2018/2019
Toimintatuotot	288	0	288	302	105,0	105,0	14	269	12,2
Toimintakulut	-3 670	0	-3 670	-3 673	100,1	100,1	-3	-3 549	3,5
Toimintakate	-3 383	0	-3 383	-3 372	99,7	99,7	11	-3 280	2,8
Henkilöstö 31.12.	44,7		44,7	36,9				37,2	-0,8

Henkilömäärät tp2019 ja tp2018 laskettu henkilötyövuosien (htv3) mukaan.

HTV3=palveluksessaolopäivien (vähennetty kaikki poissaolot) lkm kalenteripäivinä/365

Kulttuurin palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Kirjasto
- Museo- ja kulttuuripalvelut

OLENNAISET TAPAHTUMAT PALVELUALUEELLA 2019

Kulttuuritoimintaa kunnissa ohjaavat lait ovat uudistuneet tai uudistumassa lähivuosina. Jo vuonna 2017 tuli voimaan *Laki yleisistä kirjastoista*. Toimintavuonna sai voiman *Laki kuntien kulttuuritoiminnasta* ja vuonna 2020 otetaan käyttöön uusi *museolaki*. Jokaisella lailla on sama tavoite edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kulttuuriin ja taiteeseen. Lain takaamien palvelujen tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Palveluiden järjestämisessä on huomioitava tasa-arvon ja demokratian vahvistaminen sekä yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kirjastolaki määrittelee sen, että jokaisessa kunnassa on oltava kirjasto ja sen kokoelman on oltava monipuolinen. Kirjasto on uudenlainen kuntalaisten osallistumisen paikka ja siellä järjestetään monenlaisia tapahtumia. Lain myötä kirjastoista poistuivat varausmaksut, mutta uutena tuli mahdollisuus käyttökiellon antamiseen. Enintään kuukauden mittaisesta käyttökiellosta päättää kirjastotoimenjohtaja.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta velvoittaa kunnat järjestämään paikallista kulttuuritoimintaa ja tukemaan paikallisia toimijoita. Kuntalaisille on annettava mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä taiteen tekemiseen ja kokemiseen. Myös mahdollisuudet tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle sekä kulttuuriperinnön ylläpitämiselle ovat kunnan tehtäviä. Lisäksi kunnan tulee edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä.

Toimintavuonna otettiin käyttöön Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttama Kulttuurin TEAviisari. Se tuottaa tietoa kuntien kulttuuritoiminnasta ja erityisesti toimista, jotka liittyvät kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kulttuurin TEAviisarin tulokset Tuusulan osalta ovat monella mittarilla hyviä tai jopa erinomaisia. Siitä huolimatta, että kunta saa heikon tuloksen, kun mitataan kunnan yleisen kulttuuritoiminnan tai kirjastopalvelujen henkilöstön määrää. Näissä Tuusulan tulos on myös naapurikuntia heikompi.

Museolaki määrittää museoiden toiminnan tavoitteeksi ylläpitää ja vahvistaa yhteisöjen ja yksilöiden ymmärrystä ja osallisuutta kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä. Museoiden on edistettävä kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen säilymistä tuleville sukupolville. Uuden lain mukaisesti myös Tuusulan museot ovat hakeutuneet uudelleen valtionosuuden piiriin. Tämä haku on tulevaisuudessa tehtävä neljän vuoden välein ja se haastaa museopalvelut aktiiviseen ja ajankohtaiseen toimintaan.

Kulttuuripalvelut ovat kunnalle hyvin edullinen ja tehokas palvelu. Vain noin yksi prosentti kunnan budjetista kuluu kulttuuripalveluihin. Kuitenkin ne ovat hyvin näkyvä osa sekä kuntalaisten arkea että kunnassa vierailevien palveluja.

Kulttuuripalveluille on tarvetta, sillä kävijä- ja osallistujamäärä kulttuuripalveluissa on kasvanut. Museoiden kävijämäärä lisääntyi yli 17 % edellisvuodesta. Erityisen huimaa oli kävijämäärän lisäys Halosenniemessä, jonka kesänäyttelyn ”Naisia tupa täynnä” näki yli 25 000 vierailijaa. Museo oli ensimmäistä kertaa auki kesäkaudella myös maanantaisin ja palvelua jatketaan myös ensi vuonna. Halosenniemen syysnäyttelyssä huomioitiin taiteilijakodin siirtyminen kunnan omistukseen 70 vuotta sitten. Erkkolan suosituin oli *Ilman loppu! -näyttely*, jossa runoilija Heli Laaksonen yhdisti oivaltavasti kuva- ja sanataiteen. Aleksis Kiven kuolinmökki puolestaan on nähtävyytenä suomalaisten kestopuosikki. Se kerää vuodesta toiseen reilut 7000 kävijää muutaman kesäkuukauden aikana. Sairaalamuseon näyttely uudistettiin keväällä ja kävijämäärä museossa kasvoi. Myös kirjastojen kävijämäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 14,5 %, vaikka Jokelan kirjasto oli suljettuna peruskorjauksen vuoksi kolme kuukautta. Lainausten määräkin kirjastoissa nousi. Erilaisiin kulttuuritapahtumiin osallistui edelleen suuri joukko tuusulalaisia.

Kirjastoauto aloitti uusilla reiteillä syksyllä. Auton reitti ja aikataulu suunniteltiin kokonaan uusiksi, jotta se olisi turvallisempi ja vastaisi paremmin asiakkaiden tarpeita. Reittiuudistusta valmisteltiin yhteistyössä kuntalaisten kanssa.

Tuusulan taidemuseon kokoelmiin hankittiin useampi teos toimintavuonna. Pekka Halosen taiteen rahaston varoilla hankittiin kansankuvaus *Pihamaalla* vuodelta 1903. Markus Konttisen taideteos *Kivinen kotimatka* lunastettiin Tuusulan taidemuseon kokoelmiin. Teos on sijoitettuna Jääkäripuistoon. Myös Martta Wendelinin teoksia hankittiin, niistä yksi oli öljyvärimaalaus ja 14 originaalikuvituksia Niko Oksasen kirjaan *Joulun ilsonoma*. Kunta sai lahjoituksena Pekka Halosen maalauksen *Utuinen talvimaisema*.

Toimintavuoden aikana konservoitiin useita Pekka Halosen teoksia, muun muassa Pariisin vuoden 1900 maailmannäyttelyn teoksen luonnos *Luminen rinne*. Martta Wendelinin kuvitustaiteen kokoelma, joka käsittää noin 2100 teosta, siirrettiin Taidekeskus Kasarmista Vantaalla sijaitsevaan Museoviraston kokoelmakeskukseen. Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmä solmi vuonna 2019 taiteen toteutussopimukset kahden taitelijan kanssa. Michael Johnssonin ja Vesa-Pekka Rannikon teokset sijoitetaan vuonna 2020 kevyenliikenteen väylän varrelle. Lisäksi taiteen ohjausryhmä osti teosparin sijoitettavaksi asuntomessualueelle. Pekka Jylhältä tilatun Auringonsilta-teoksen toteutus käynnistyi ja työ valmistuu aikataulussa.

Museon kokoelmatyö eteni hyvin. Kookos-kokoelmanhallintaohjelmaan valmisteltiin esine- ja kirjakokoelman siirtoa. Kokoelmiin vietiin 1228 objektia, joista valtaosa oli Tuusulan kehitystä kuvaavia valokuvia 1970-90-luvuilta. Museo lainasi tai tuotti kaikkiaan 1119 objektia tai kokoelmista tehtyä tietokoontia 89 asiakkaalle. Eniten asiakkaat käyttivät valokuvia ja arkistomateriaalia.

Museo tuotti tai oli mukana tuottamassa yhteensä 78 erilaista yleisötapaahtumaa - muun muassa luentoja, retkiä, työpajoja, esittelyjä - Tuusulan historiaan ja taidehistoriaan liittyvistä aiheista eri puolilla Tuusulaa. Kirjaston, kulttuuri ja museon yhteinen Kulttuuripalveluiden uutiskirje julkaistiin joka kuukausi. Kunnan asukalehden kesänumeroon toimitettiin tapahtumakalenteriliite.

Ylikunnallista yhteistyötä tehtiin erityisesti Järvenpään kanssa. Tuusulanjärven museot eli Tuusulan ja Järvenpään kunnalliset ja osa yksityisistä museoista sekä Krapin hakeutuivat Tuusulan asuntopäivien 2020 ohjelmaohjelmaksi teemalla Tuusulanjärven Rantatie. Ensimmäiset *Lasten museopäivät* toteutettiin yhteistyössä Tuusulanjärven museoiden ja kirjastojen kanssa. Vastaanotto oli hyvä ja toimintaa jatketaan myös tulevina vuosina.

Kulttuurikasvatussuunnitelma Kultsua toteutettiin kulttuuripalveluissa jokaisella vuosiluokalla. Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa Taika Kultsua työsti projektiryhmä, joka koostui kulttuuri-, kirjasto-, museo- ja varhaiskasvatustyöntekijöiden asiantuntijoista. Suunnitelma otetaan käyttöön alkuvuonna 2020. Kultsun ja Taika Kultsun yhteinen verkkosivusto www.tuusulankulttuurikasvatus.fi avattiin elokuussa Kotiseutupäivillä. Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelman opetus- ja kehittämisprojekti Luminaari rankattiin maamme *Vuoden museopedagogiseksi teoksi 2019*. Luminaari on lumitalven iloja, ilmastonmuutoskäsittelyä ja kestävä kehityksen yhteisvastuuta punaava monialainen oppimiskokonaisuus. Palkinnon myöntää vuosittain Suomen museopedagoginen yhdistys Pedaali ry.

Kulttuuritapahtumia on ollut eripuolilla kuntaa. Kellokoskella järjestettiin pop-up-taidekurssi, jossa valmisteltiin teoksia Syvälahden taidepolulle. Tuusula-päivien ympärille vuosittain rakentuva tapahtumakokonaisuus *Tuusula-viikko* tarjoi paljon tapahtumia, joita järjestivät kulttuuri- ja kotiseutuyhdistykset, museot ja Tuusulan kulttuuripalvelut. *Tuusulan Taiteiden Yö* -tapahtuma oli edellisten vuosien tapaan pääsymaksuton. Kävijöitä oli liikkeellä lähes 9000 ja tunnelma oli hyvä. Tapahtuma oli osa kunnassa järjestettyjä Kotiseutupäiviä 2019. Kotiseutupäivät onnistuivat hyvin ja osallistujat kehuivat ja ihailivat aktiivista toimintaa Tuusulanjärven alueella. Syksyllä nähtiin pitkästä aikaa elokuvia Tuusulassa, kun Rykmentinpuiston Leffayössä esitettiin *Hölmö nuori sydän*. Elokuvatoiminta sai jatkoa syksyllä, kun Rykmentinpuiston vanhassa elokuvateatterissa järjestettiin leffaviikonloppu Pop-Up Kino Helsingin kanssa. Osallistuvan budjetoinnin osana toteutettiin Taiteen ja kulttuurin Tuusula -kategorian äänestyksen voittanut MM-Lätkätori 2019 -tapahtuma Hyrylän torilla. Kirjaston alkuvuoden suosituin tapahtuma oli yhdessä nuorisopalveluiden kanssa toteutettu Harry Potter Book Night. Suosittuja tapahtumia ovat olleet myös kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyössä järjestetyt tapahtumat kuten Jokelan Red Nose Companyn Juoksuhaudantie-esitys. Kesällä kirjastopyörän kiersi pitämässä satutunteja puistoissa ja museoissa niin lapsille kuin aikuisillekin.

Lastenkulttuuriin keskittyneitä tapahtumia on ollut useita. Skidiviikko ja Syysskidi toivat eri puolilla Tuusulaa ammattitaiteilijoita toteuttamaan esityksiä, jotka koki yli 3000 tuusulalaista lasta. Kesäkuussa järjestettiin elokuvakurssi 10–14-vuotiaille yhteistyössä nuorisotyön kanssa sekä Seikkailutaidekurssin Riihikallion nuorisotalon tiloissa. Molemmat kurssit olivat täynnä ja samanlaista kurssitoimintaa toivottiin ensi kesällekin. Kunnantalon sukeutumisen myötä katosi paikka esitellä kuntalaisten taide- ja kulttuuritoimintaa. On tärkeää löytää vastaava tila, jossa kuntalaisten aktiivinen tuotanto ja toiminta pääsee esille.

Tuusulalaisten mahdollisuutta tehdä ja kokea kulttuuria ja taidetta tuettiin jakamalla avustuksia kulttuuri- ja taidetoimintaan. Tukea myönnettiin 33 kohteeseen yhteensä 125 300 euroa.

Jokelan kirjasto oli suljettuna kesän peruskorjauksen vuoksi. Kirjastossa uusittiin sisäkatto, lattiat sekä koko kalustus. Pääkirjaston satu- ja pelihuone valmistui maaliskuussa ja sai nimekseen Epeli.

Halosenniemen kehittämissuunnitelma käynnistyi viime vuonna tilakeskuksen tilaamalla taitelijakodin, saunan ja asiakaspalvelurakennuksen rakennushistoriallisilla selvityksillä sekä puutarhan kartoituksella. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta käsitteli kehittämissuunnitelmaa kokouksessaan 27.2. Kehittämissuunnitelma kattaa vuodet 2019-2028, joiden aikana talo, sauna ja puutarha kunnostetaan ja pysäköintialuetta laajennetaan. Kehittämissuunnitelma turvaa Halosenniemen säilymisen ja toiminnan kehittämisen.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kulttuuripalveluille on edelleen kysyntää. Museot ja kirjastot ovat uudenlaisia tapaamisen paikkoja. Lähimatkailu ja -liikunta lisäävät kulttuuripalvelujen kysyntää pääkaupunkiseudulla. Yhteistyö naapurikuntien kanssa lisää Tuusulanjärven alueen vetovoimaa.

TOTEUTUNEIDEN INVESTOINTIEN VAIKUTUS PALVELUTUOTANTOON

Kävijä- ja lainausmäärien kasvu kunnostetuissa kirjastoissa

Tuotantotuet:

TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
113 200	100 980	99 480	170 000	120 000	125 300

Palveluysiköt

KIRJASTO

Palveluysikkö

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Annastiina Louhisalmi

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2019

Tuusulan kunnankirjastossa on vuoden aikana suunniteltu ja toteutettu investointihankkeita. Jokelan kirjasto toukokuun lopusta syyskuun puoleen väliin asti suljettuna ja remontissa. Kirjastossa uusittiin sisäkatto, lattiat sekä koko kalustus. Varasto muutettiin työhuoneeksi ja seinät korjausmaalattiin. Jokelan kirjasto avautui remontin jälkeen 23.9 juhallisesti osana uuden hallituksen kirjastokiertuetta tilaisuudella, jossa puolustusministeri Kaikkonen esitteli hallitusohjelmaa tuusulalaisille. Pääkirjaston satu- ja pelihuone valmistui maaliskuussa ja sai nimekseen Epeli. Lisäksi pääkirjaston lastenosasto uudistettiin vuoden aikana.

Perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelma on toteutettu suunnitelman mukaisesti ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma valmistui vuoden aikana suunnitelman mukaisesti. Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma sai nimekseen TaikaKultsu ja sen jalkautus toimintaan jatkuu keväällä 2020. Kirjastoissa on käynyt kirjastonkäytön opastuksissa 1623 osallistujaa ja kirjavinkkauksiin on osallistunut 1019 henkilöä.

Alkuvuoden tapahtumista suosituimmaksi on jo toista vuotta osoittautunut nuorisopalveluiden kanssa yhteistyössä toteutettava Harry Potter Book Night helmikuussa. Tapahtuma järjestettiin kaikissa kirjastoissa ja yhteensä siihen osallistui 575 kävijää. Suosittuja tapahtumia ovat olleet myös kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyössä järjestetyt tapahtumat kuten Jokelan Red Nose Companyn Juoksuhaudantie-esitys. Kesällä kirjasto sai runsaasti näkyvyyttä, kun kirjastopyörän kanssa käytiin pitämässä satutunteja puistoissa ja museoissa niin lapsille kuin aikuisille. Kirjastopyörä vieraili myös erilaisissa tapatumissa kuten Taiteiden yössä. Säännöllisinä

tapahtumina kirjastoissa on järjestetty satutunteja, kirjastokinoja, taaperotuokioita, pulinakerhoa maahanmuuttajille, senioritapahtumia, tietotekniikkaopastuksia ja lukupiirejä. Kirjaston kirjastoissa järjestämiin tapahtumiin osallistui alkuvuoden aikana 7790 ihmistä, lisäksi kirjasto oli mukana useissa kirjaston ulkopuolella järjestetyissä tapahtumissa. Muiden toimijoiden järjestämiä tapahtumia kirjastoissa oli viime vuonna 127, joten järjestöt, kuntalaiset ja myös muut kunnan toimijat ovat ottaneet kirjastojen tilat hyvin käyttöön ja löytäneet ne tapahtumapaikoiksi.

Kohtaamisia kirjastossa -hankkeen puitteissa kirjastoissa oli esillä mm. taideinstallaatio Satakielipuhelin, jossa pystyi kuuntelemaan puhetta sadoilla eri kielillä. Myös vuoden pakolaisnainen Sirwa Farik vieraili kaikissa kirjastoissa kertomassa kokemuksistaan. Maaliskuussa kirjasto sai aluehallintovirastolta 7000 euroa uuteen Sanataidetta alle kouluikäisille -hankkeeseen. Hanke käynnistyi syksyllä.

Kirjastoauto aloitti uusilla reiteillä elokuun puolessa välissä. Reittiuudistusta valmisteltaessa kysyttiin toiveita auton pysäkeistä ja aikatauluista niin kuntalaisilta kuin kouluilta ja varhaiskasvatyksiköiltä. Auton reitti ja aikataulu suunniteltiin kokonaan uusiksi ja tavoitteena oli turvallisempi ja paremmin asiakkaiden tarpeita vastaava aikataulu ja reitti. Autossa on myös kokeiltu tapahtumien viemistä reiteille ja pellepariskunta Nelli ja Niilo olivat todella suosittuja, samoin kuin pehmolelujen yökyläily kirjastoautossa.

Pääkirjastossa otettiin käyttöön 1.2.2019 uusi tarkempi kävijälaskuri. Laskurin lukema sisältää myös Tuusufon kävijät kuten vanhassakin laskurissa. Kirjaston ja Tuusufon kävijöitä ei pystytty laskurin avulla erottelemaan. Kävijämäärä nousi kaikissa kirjastoissa yhteensä edellisvuoteen verrattuna 14,4%, vaikka Jokelan kirjasto on ollut suljettuna yli kolme kuukautta. Nousua selittää pääkirjastossa ja Kellokoskella järjestetty eduskuntavaalien ennakköännestys, uusi tarkempi kävijälaskuri sekä viime vuonna kyseiselle ajankohdalla osunut pääkirjaston kahden viikon remonttisulku. Selittävistä tekijöistä huolimatta kirjastojen käyttäjämäärä on selkeästi nousussa. Myös lainojen määrä nousi 2,6 %, Jokelan kirjaston sulusta huolimatta. Jokelan kirjaston osuus koko kunnankirjaston lainoista on n. 15 %, joten nousu lainojen määrässä on merkittävä. Kirjaston tiloihin ja palveluihin tehdyt panostukset näkyvät nyt selkeästi kävijä- ja lainausmäärien nousuna.

TUNNUSLUVUT

Kirjasto	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lainat kpl	540 643	510 606	497 576	492 737	476 718	500 000	489 253
Käyntien määrä, fyysinen	300 221	283 944	264 616	266 592	281 026	290 000	321 412
Tapahtumat				168	243	180	264
Tapahtumien osallistujamäärä				5600	6420	5000	7790
Käyttäjäkoulutukset ja vinkkaukset	68	168	155	166	202	160	119
Käyttäjäkoulutuksien ja vinkkauksien osallistujamäärä	1291	3260	2884	3072	2937	3000	2683

MUSEO- JA KULTTUURIPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2019

Kotiseutupäivät 2019 järjestettiin Tuusulassa teemalla *Kulttuuri liikuttaa*. Museo- ja kulttuuripalvelut onkin saanut kuntalaiset ja alueella vierailevat liikkeelle. Museoiden kävijämäärä on kasvanut noin 17 % edellisvuodesta.

Näyttelyt ovat olleet onnistuneita ja vahvistaneet kunnan vetovoimaa ja kulttuuri-imagoa. Halosenniemen vetonaula oli kesänäyttely *Naisia tupa täynnä*. Halosenniemi oli ensimmäistä kertaa auki kesäkaudella myös maanantaisin ja palvelua jatketaan ensi vuonna. Keväällä Erkkolassa koettiin monta riemastunutta elämystä näyttelyssä *Heli Laaksonen - Ilman luppa*. Kellokosken sairaalamuseossa ja Aleksis Kiven kuolinmökillä kävijöitä on ollut aikaisempien vuosien tahtiin. Kesällä Erkkolassa oli esillä näyttely *Sydänten mies*, joka kertoi runoilija, kirjailija J.H. Erkosta. Halosenniemessä oli alkuvuonna esillä pääosin museon omista kokoelmista koottu näyttely *”Pyhät on pihlajat pihalla”*. Syksyn näyttelyssä *Taide pitkä, elämä lyhyt* huomioitiin Halosenniemen siirtyminen kunnan omistukseen 70 vuotta sitten. Erkkolan syysnäyttelyssä *Muistatko Lumikin, Tuhkimon ja Puhahilkan?* sukellettiin satujen maailmaan.

Yhteistyössä kotiseutuyhdistysten ja museoista ylläpitävien tahojen kanssa toteutettiin *Tuu museoon* -viikot 30.7.-11.8. Mukana olivat Jokelan Tiilitehdas, Kellokosken Ruukin tehdasmuseo, Kellokosken sairaalamuseo, Klaavolan talo, Tuusulan automuseo ja Tuusulan työläiskotimuseo. Niissä vieraili tapahtuman aikana 2800 kävijää. Tapahtuma toteutettiin *Kulttuuria kaikille* -hankerahalla.

Halosenniemen ja Erkkolan toiminnan näkyvin osa olivat näyttelyt. Tallennus-, tutkimus- ja tapahtumatoiminta kietoutuivat niiden ympärille. Näyttelyteemojen kautta museolle on tullut uutta tietoa Pekka Halosesta ja Martta Wendelinistä sekä heidän ja aikalaisten teoksista. Pekka Halosen teoksia on ollut lainassa Gallen-Kallelan museossa, Tikanojan taidemuseossa sekä Järvenpään taidemuseossa. Pekka Halosen taiteen rahaston varoilla hankittiin merkittävä Halosen kansankuvaus *Pihamaalla* täydentämään museon kokoelmaa. Museo sai lahjoituksena Halosen öljymaalauksen *Utuinen talvimaisema* vuodelta 1926. Lahjoituksena saatiin myös Haloseen liittyvää arkistomateriaalia. Toimintavuoden aikana konservoitiin useita Pekka Halosen teoksia, muun muassa Pariisin maailmänäyttelyn 1900 teoksen luonnos *Luminen rinne*. Martta Wendelinin kuvitustaiteen kokoelma, joka käsittää noin 2100 teosta siirrettiin Taidekeskus Kasarmista Vantaalla sijaitsevaan Museoviraston kokoelmakeskukseen. Tuusulan taidemuseon kokoelmiin hankittiin toimintavuonna Martta Wendelinin teoksia, joista yksi oli öljyvärimaalaus ja 14 originaalikuvituksia Niko Oksasen kirjaan *Joulun ilosanoma*. Markus Konttisen taideteos *Kivinen kotimatka* hankittiin Tuusulan taidemuseon kokoelmiin. Se on sijoitettuna Jääkärinpuistoon.

Rykmentinpuiston taiteen ohjausryhmä solmi vuonna 2019 taiteen toteutus sopimukset kahden taitelijan kanssa. Michael Johnssonin ja Vesa-Pekka Rannikon teokset sijoitetaan kevyenliikenteen väylän varrelle. Lisäksi taiteen ohjausryhmä osti teosparin sijoitettavaksi asuntomessualueelle, Pekka Jylhältä tilatun Auringonsilta-teoksen toteutus käynnistyi ja työ valmistuu aikataulussa.

Museo tuotti tai oli mukana tuottamassa yhteensä 78 erilaista yleisötapahtumaa - muun muassa luentoja, retkiä, työpajoja, esittelyjä - Tuusulan historiaan ja taidehistoriaan liittyvistä aiheista. Näissä tapahtumissa tavoitimme noin yli 2800 henkilöä. Tilaisuuksista 51 järjestettiin muualla kuin museon omissa toimipisteissä, mm. Jokelassa, Kellokoskella ja Riihikalliossa.

Museon kokoelmatyö eteni. Vuoden aikana saatiin Kookos-kokoelmanhallintaohjelma ajettua sisään, valmisteltiin esine- ja kirjakokoelman siirtoa Kookokseen sekä luettelointi kokoelmiin 1228 objektia, joista valtaosa Tuusulan kehitystä kuvaavia valokuvia 1970-90-luvuilta. Digitointi parantaa kokoelmien käytettävyyttä. Museon kokoelmia on käytetty paitsi omassa näyttelytoiminnassa myös asiakaspalvelussa. Museo lainasi tai tuotti kaikkiaan 1119 objektia tai kokoelmista tehtyä tietokoontia 89 asiakkaalle. Eniten asiakkaamme käyttivät valokuvia (838) ja arkistomateriaalia (123) ja taidedioja (77). Museon kokoelma- ja asiantuntijapalveluiden asiakkaina oli muun muassa kuntakehitys ja kaavoitus, tiedotusvälineet ja julkaisujen tekijät, tutkijat, kotiseutuyhdistykset sekä yksittäiset henkilöt.

Jokelan tiilitehtaan avaaminen yleisölle vaati panostuksen sekä tilakeskukselta että museopalveluilta. Alueelle tehtiin näyttely, joka levittyi uuninsuojarakennukseen, tehtaan vanhaan ruokalaan ja ulkotiloihin. Jokelassa kaavoituksen käynnistämä Place making -projekti ja museon tavoitteet ja työ tukivat hyvin toisiaan. Pop up – kahvio ruokalassa täydensi hyvin alueen tarjontaa.

Valtakunnalliset kotiseutupäivät työllistivät museo- ja kulttuuripalveluja muun muassa kotiseuturetkien ja muun yhteistyön ja toiminnan osalta. Tuusulanjärven museoiden kanssa tehtiin yhteistyötä mm. järjestämällä Lasten museojuhlat ja hakeutumalla Asuntomessut Tuusula 2020 oheiskohteeksi.

Kulttuuri- ja museopalvelut tuotti sisältöä Tuusulan asukaslehteen ja julkaisi Kulttuuripalveluiden uutiskirjettä, joka on museon, kulttuurin ja kirjaston yhteinen, kuukausittain ilmestyvä sähköinen tiedote. Perinteisen aika-kausilehtimainonnan lisäksi tehtiin Suksi museoon -kampanja kuntamarkkinointina, kehitettiin Facebook-mainontaa sekä tuotettiin radiomainoskampanja yhdessä viestinnän ja vapaa-aikapalvelujen kanssa.

Kulttuuripalvelut on tuottanut monia tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuria kirjastoissa –tapahtumasarja järjestettiin yhteistyössä kirjastojen kanssa. Kansalaisopiston tiloissa järjestettiin elokuvakurssin 10–14-vuotiaille yhteistyössä Hyrylän alueen alueellisen nuorisotyön tiimin kanssa ja Riihikallion nuorisotalon tiloissa toteutettiin Seikkailutaidekurssin 7–12-vuotiaille. Molemmat kurssit olivat täynnä ja samanlaista toimintaa toivottiin ensi kesällekin. Kellokoskella järjestettiin kolmipäiväinen pop up -ympäristötaidekurssin yhteistyössä Kellokoski Lions/Annojen kanssa. Kurssilla valmistettiin teokset Kellokosken Syvälahden Taidepolulle. Verkostoyhteistyötapahtumia ovat olleet myös mm. Tuusula Brass -tapahtuma Krapin Pajalla, osa Kesäillan musiikkia -konserttisarjan tuotannoista Tuusulan kirkossa, Meidän festivaalin kotikonsertit Martta Augusta- ja Kustaa Adolf -kodeissa, Laula kanssain -yhteislaulutilaisuudet Tuu Museoon -viikolla, Tuomaasta Nuuttiin -tapahtuma joulun alla sekä Tiernapojat Halosenniemessä. Tuusulan omat lastenkulttuuritapahtumat Skidiviikko ja Syysskidit toivat eri puolille Tuusulaa ammattitaiteilijoiden ryhmiä ja esityksiä. Yhteistyökumppaneita Skidiviikolla oli useita ja osallistujia yhteensä yli 3000.

Tuusula-päivän 22.7. ympärille rakentuu vuosittainen tapahtumakokonaisuus Tuusula-viikko. Se tarjoaa monia erilaisia tapahtumia ympäri kuntaa. Tapahtumia järjestivät kulttuuri- ja kotiseutuyhdistykset, museot ja kulttuuripalvelut. Tuusulan Taiteiden Yö -tapahtuma oli edellisten vuosien tapaan pääsymaksuton. Kävijöitä oli liikkeellä runsaasti. Osallistuvan budjetoinnin Taiteen ja kulttuurin Tuusula -kategorian äänestyksen voitti MM-Lätkätori 2019, joka järjestettiin 11.5. Hyrylän torilla. Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestettiin Tuusulassa 8.-11.8. Osana tapahtumaa toteutettiin Kotiseutumarkkinat Hyrylän torilla. Torilla oli käsityömyyjiä, ruokakojuja sekä kotiseutuyhdistysten ja paikallisten toimijoiden esittelypisteitä. Rykmentinpuiston Leffayö toteutettiin ulkoilmaelokuvanäytöksenä uimahallin nurmikolla elokuussa. Elokuvan *Hölmö nuori sydän* näki 400 henkilöä. Elokuvatoiminta jatkui syksyllä, kun Pop-up Kino Helsinki järjesti leffaviikonlopun Rykmentinpuiston vanhassa elokuvateatterissa.

Tuusulan kunnantalon Aulagalleriassa oli kevätkaudella kahdeksan näyttelyä. Esillä oli paikallisten ammattitaiteilijoiden sekä taiteen harrastajien teoksia. Näyttelyaikojen hakua syksylle ei toteutettu kunnantalon sulkeutumisen vuoksi.

Kulttuurikasvatussuunnitelma Kultsua toteutettiin laajalti sekä museoissa että kulttuuripalveluissa. Ekaluokkalaisten osallistuivat *Kissa viekään, mitä historiaa* -pajoihin Klaavolassa, 3.-luokkalaisten juhlat itsenäisyyspäivää juhlaallisesti Gustavelundissa, 4.-luokkalaisten osallistuivat *Tuusulan tunnusesineet* -luentoihin ja kotiseuturetkiin, 5.-luokkalaisten puntaroivat ilmastomuutosta ja kestävästä kehitystä *Luminaari*-webinaarissa ja 9.-luokkalaisten nauttivat K9-kulttuurikorttiin liittyvästä *Duo Tuubakimalaisen* konserteista. Kulttuurikasvatuksen mukaiseen toimintaa osallistui museo- ja kulttuuripalveluissa lähes 7000 tuusulalaista koululaista. Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelman opetus- ja kehittämisprojekti *Luminaari* rankattiin maamme museopedagogiseksi teoksi

2019. Palkinnon myönsi Suomen museopedagoginen yhdistys Pedaali ry. Luminaari kehitettiin yhteistyössä museon ja opetustoimen kanssa, ja toteutuksessa oli mukana myös kirjastopalvelut. Varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma *Taika Kultsu* otetaan käyttöön ensi vuonna. Suunnitelmaa työsti projektiryhmä, joka koostui kulttuuri-, kirjasto- ja museoyksiköiden lastenkulttuuriammattilaisista sekä varhaiskasvatuksen asiantuntijoista. Keväällä projektiryhmä työskenteli aktiivisesti varhaiskasvatyüksiköiden kulttuurivastaavien kanssa. Kultsun ja Taika Kultsun yhteinen verkkosivusto www.tuusulankultturikasvatus.fi avattiin elokuussa Kotiseutupäivillä. Kesän aikana uudistettiin Kultsu-esitteet Tuusulan uuden graafisen ilmeen mukaisiksi ja materiaali käännettiin englanniksi.

Avustukset kulttuuri- ja taidetoimintaan jaettiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan helmikuun kokouksessa Tuusulassa toimiville taiteen ja kulttuurin ammattilaisille ja harrastajille sekä kotiseututoimintaan. Kulttuuri- ja taidetoiminnan tukemiseen vuodelle 2019 oli varattu yhteensä 120 000 euroa. Myöntösumma oli 125 000 euroa ja se myönnettiin 33 kohteeseen. Tuusulan Taiteiden Yö ry:n ja Tuusulan Festivaaliyhdistys ry:n kanssa solmittiin sopimukset tapahtumien Tuusulan Taiteiden Yö ja Montturock järjestämisestä vuosina 2019 ja 2020.

Halosenniemen museo on Suomen vieraillun taitelijakotimuseo. Tuusulan kunta hankki talon omistukseensa vuonna 1949. Halosenniemessä tehtiin laaja peruskorjaus vuosina 1989-1992. Tilakeskus käynnisti vuonna 2018 Halosenniemen kehittämissuunnitelman tilaamalla taitelijakodin, saunan ja asiakaspalvelurakennuksen rakennushistorialliset selvitykset sekä puutarhakartoituksen. Kehittämissuunnitelma kattaa vuodet 2019-2028, joiden aikana talo, sauna ja puutarha kunnostetaan ja pysäköintialuetta laajennetaan. Asiakaspalvelurakennus ei täytä enää museokävijöiden tarpeita ja uudelle, isommalle asiakaspalvelurakennukselle on tarvetta. Halosenniemen taiteilijakotimuseo on historiallisesti, arkkitehtonisesti, sisustuksellisesti ja taiteellisesti ainutlaatuinen kohde, jonka säilymisen turvaava kehittämisohjelma hyväksyttiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa helmikuussa.

TUNNUSLUVUT

Yleinen kulttuuritoimi	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tapahtumat ja projektit (yht., ei last.kulttuuri), osallistujamäärä	14 214	15 399	13 257	19 589	17 480	15 000	15 765
joista oma tuotanto	2 891	1 599	1 200	1 930	1 746	1 200	1 247
joista verkostoyhteistyö	11 323	13 800	12 057	17 659	15 734	13 000	14 518
Tapahtumien määrä					75		45
Lastenkulttuuri (yht.), osallistujam.	5 904	8 016	7 076	6 276	6 817	7 000	6 482
joista oma tuotanto	4 389	6 066	5 612	3 848	4 979	5 600	4 377
joista verkostoyhteistyö	1 515	1 410	1 464	2 428	1 838	1 400	2 104
Lastenkulttuuritapahtumien määrä				92	100		127
KÄVIJÄT YHTEENSÄ	20 118	23 415	20 333	25 865	24 297	22 000	22 247

Museo	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Yleisö- ja opetuspalvelut, kävijät	4 294	4 447	6 910	11 365	9 873	7 200	9 753
Yleisö- ja opetustapahtumat, tapahtumamäärä	211	212	250	355	333	230	351
Näyttelykävijämäärä museoissa	44 042	54 604	45 452	53 117	49 755	48 000	58 292

VAPAA-AIKA

Palvelualue

Vastuhenkilö: vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

1 000 €	TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	Toteuma	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	Tot. 2018	Muutos- % 2018/2019
Toimintatuotot	1 107	0	1 107	943	85,2	85,2	-164	1 046	-9,9
Toimintakulut	-4 804	-20	-4 824	-4 914	102,3	101,9	-90	-5 002	-1,8
Toimintakate	-3 697	-20	-3 717	-3 971	107,4	106,8	-254	-3 955	0,4
Henkilöstö 31.12.	29,8		29,8	30,0				28,7	4,5

Henkilömäärät tp2019 ja tp2018 laskettu henkilötyövuosien (htv3) mukaan.

HTV3=palveluksessaolopäivien (vähennetty kaikki poissaolot) lkm kalenteripäivinä/365

Vapaa-aika -palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveysliikuntapalvelut

OLENNAISET TAPAHTUMAT PALVELUALUEELLA 2019

Nuoriso- ja liikuntatyö kunnissa ovat laeissa (nuorisolaki ja liikuntalaki 1/2017) säädeltyjä hyvinvoinnin peruspalveluita. Nuorisolain tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat: 1) yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys; 2) kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen ja 3) monialainen yhteistyö. Liikuntalain tavoitteena on edistää mm. eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa sekä väestön hyvinvointia ja terveyttä. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Osallisuus on nuorten kanssa päivittäin toteutuva, toimintaan ja yhdessä tekemiseen perustuva työote. Alueellinen nuorisotyö toteutti alkuvuodesta useita isompia osallisuushankkeita kuntalaisten ja nuorten kanssa mm. Osulanit, talojen sisustushanke ja erilaisia retkiä sekä tapahtumia. Vapaa-aikapalvelut osallistui lisäksi kunnan osallisuushankkeiden toteutuksiin kesän ja alkusyksyn aikana.

Koulunuorisotyön malli laadittiin yhdessä oppilaiden, koulun ja sidosryhmien kanssa. Mallin käyttöönottoa ja suunnitelmaa käynnistettiin keväällä ja alkusyksyn aikana mm. kutosten luokkatoiminnan tukeminen ja 8- ja 9-luokan tyttöjen Kimmakammari. 7-luokkalaisille järjestettiin, osana liikkuva koulu -ohjelmaa Vesiturvapäivät 2.-3.5. Kevätkirmaisussa vieraili päivän aikana yli 3500 oppilasta, juoksijoita yli 600. Tapahtumasta on viime vuosina muodostunut iso harrastetapahtuma, jossa tänä vuonna järjestettiin mm. e-sport -tapahtuma jäähallilla.

Lähiliikuntapaikat suunniteltiin ja toteutettiin kolmelle koululle käyttäjiä ja kuntalaisia osallistaen. Yhdessä tilapalveluiden kanssa Lepolan ja Rusutjärven koulun sekä Kellokosken yläkoulun yhteyteen rakennettiin oppimis- ja liikkumisympäristöiksi. Hankkeet valmistuivat syksyllä 2019, aluehallintovirasto myönsi Tuusulan kunnalle pihojen rakentamiseen kaikkiaan 215 000 euroa. Tuusulan kunta on viime vuosina panostanut merkittävästi maksuttomiin ja varauksista vapaisiin harrastuspaikkoihin.

Urheilukeskuksen BMX-radan tarveselvitys valmistui keväällä ja kaavaillulle rata-alueelle teetettiin pohjatutkimus ja käynnistettiin radan esisuunnittelu. Talviliikunnan palvelut saivat laajasti kiitosta Sikokallion ja ensilumen latujen, Jokelan ulkojäiden ja latujen sekä Tuusulanjärven kunnossapidon osalta.

Urheilukeskuksen ja Monion/uimahallin välinen kevyen liikenteen yhteys, reittien ylitykset ja kuntopor-rashankkeen suunnitelmaluonnokset olivat kommentailla syyskuun aikana. Urheilukeskuksen monitoimihallin konseptin ja alueen konserniyhtiöiden kehittämissuuntia tarkasteltiin FCG:n kanssa keväällä tehdyssä selvityksessä. Monitoimihallihanketta valmisteltiin syksyn aikana ja AVI:n rahoitussuunnitelma hankkeiden osalta päivitettiin. Urheilukeskuksen uusi pysäköintialue valmistui syksyllä ja alueen rakentamisen periaate ohjaa myös tulevien vuosien hankkeiden yhteydessä rakennettavia P-alueita. Tavoitteena on, että kaikki alueelle tehtävät toimenpiteet edistävät pääkaupunkiseudun monipuolisimman liikunta- ja harrastuspaikan rakentumista.

Sarvikallion virkistysalueen kehittämisprojekti valmistui elokuussa ja avajaiset järjestettiin Taiteiden yö-tapahtuman yhteydessä 9.8. Uudenmaan virkistysalueen, ympäristökeskuksen ja kunnan yhteishanke nosti alueen kävijämäärät jyrkkään kasvuun ja saatujen kokemusten myötä sovittiin jatkokehittämistoimenpiteistä, erityisesti lisääntyneet kävijämäärät huomioiden. Tuusulanjärven luontoliikuntakohteista mm. Koskenmäen ja Pappilan venevalkamat ja jälkimmäisen yhteyteen rakennetun veneenlaskupaikan työt saatiin viimeistelytyötä lukuun ottamatta valmiiksi. Taiteiden Yö -tapahtuma saa erityismaininnan, sen luontoliikunta ja erilaiset kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatapahtumat olivat onnistuneesti yhdistetty.

OLENNAISET MÄÄRÄRAHAN YLITYKSET

Uimahallin kävijämäärät jäivät jonkin verran arvioidusta, mikä laski toimintatuottojen kertymää. Liikuntapaikkojen kunnossapitomenot ylittyivät, mikä johtui pääasiassa runsaslumisesta talvesta ja kaluston kunnossapitomenoista.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Koulunuorisotyö ja alueelliset, nuorten kanssa yhdessä järjestettävät toiminnot ja palvelut lisääntyvät, niitä tuotetaan yhdessä eri kumppaneiden kanssa ja tuovat runsaasti uusia mahdollisuuksia osallistavaan toimintaan ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Urheilukeskus tulee saavuttamaan aseman yhtenä pääkaupunkiseudun monipuolisimpana liikunnan ja vapaa-ajan harrastuspaikkana. Monitoimihallin lisäksi alueelle toteutetaan useampia pienempiä kohteita ja lähiympäristön ulkoilureitit tuottavat laadukkaita ulkoilupalveluita. Ensimmäinen ylikunnallinen ja yhteisesti rahoitettu liikuntapaikka toteutetaan Keski-Uudellemaalle lähivuosina.

TOTEUTUNEIDEN INVESTOINTIEN VAIKUTUS PALVELUTUOTANTOON

Investoinnit ovat lisänneet merkittävästi alueen vetovoimaa mm. Tuusulanjärvellä. Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja kehittämisessä vaikuttavat palveluverkon linjaukset ja urheilukeskusten odotetaan tuottavan jatkossa entistä enemmän palveluita opetuksen ja varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Ylikunnallinen liikuntapaikkaselvitys Järvenpään ja Keravan kanssa tuo uusia avauksia myös yhdistystoiminnassa tarvittavien olosuhteiden kehittämiseen. Investoinnit ovat toteutuneet pääasiassa suunnitellusti. Alueelliset työohjelmat ovat parantaneet pienempien investointien ja kehittämishankkeiden toteutumista.

Palveluyksiköt

ALUEELLINEN NUORISOTYÖ JA TAPAHTUMAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Alueellisen nuorisotyön esimies Kirsi Kostiainen 20.10.2019 saakka ja Matti Kemppainen

9.12.2019 lähtien

Henkilöstö: 5 kokopäiväistä ja 14 osa- ja määräaikaista työntekijää

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2019

Alueellisen nuorisotyön esimies vaihtui syksyllä ja uusi esimies aloitti tehtävänsä 9.12.2019.

Alueellisen nuorisotyön toiminta käynnistyi vuoden vaihtuessa koululaisten joululoma-ajan toiminnoilla. Nuoret olivat toivoneet eri aloitekanavissa järjestettäväksi erilaisia tapahtumia. Nuorten aloitteesta järjestettiin mm. verkkopelitoimintaa sekä alueellisen nuorisotyön että osallistavan budjetoinnin #nuortenmassit-hankkeen yhteydessä. Lisäksi järjestettiin sekä yhteisiä, että alueittain toteutettuja erilaisia tapahtumia, kuten retkiä, teemailtoja, nuorisovaltuustovaalit ja koulutuksia. Alueellinen nuorisotyö oli mukana toteuttamassa nuorisovaltuuston toimintaa. Alueellisen yksiköt olivat suunnittelemassa ja kehittämässä koulunuorisotyötä yhdessä alueiden koulujen kanssa osana alueilla toteutettavaa nuorisotyötä. Henkilökunta osallistui kannabista ja sen puheeksi ottamista käsittelevään koulutukseen.

Alueellinen nuorisotyö on ollut mukana muiden Kuuma-kuntien tapaan syksystä 2018 alkaen ”Osaamista osallisuuteen”- hankkeessa. Keravan nuorisotoimen koordinoima henkilöstön osallisuustoiminta ja osaamista kasvattava hanke sisälsi koulutuksellisia tapaamisia kuukausittain. Hankkeessa yhtenä keskeisenä koulutusmuotona on ollut erilaisten nuorten ohjaustilanteiden sekä nuoria osallistavien työpajojen järjestäminen. Työskentelyyn on osallistunut kaksi ohjaajaa Tuusulasta. Yksi tilaisuuksista järjestettiin Metsäpirtillä ja toinen Keravan lukiolla. Mukana oli myös nuoria Tuusulasta. Kevään aikana nuorisotyöhön ja työelämätaitoihin oli tutustumassa kahdeksan toisen asteen opiskelijaa työssäoppimisjaksoilla sekä kahdella nuorisotilalla oli myös koulujen kahdeksas- ja yhdeksäsluokkaisia tutustumassa nuorisotoimintaan.

Nuoriso-ohjaajat osallistuivat Helsingissä pidettyyn Aluehallintoviraston ”Hyvinvointia kasvukeskuksiin”- seminaariin maaliskuussa (3 työntekijää), valtakunnalliseen työsuojelun turvallisuusristeilyyn huhtikuussa (1 työntekijä) sekä kuumakuntien nuorisotyöntekijöiden koulutusseminaariin Tallinnassa 25.-26.4., jossa olivat mukana kaikki Tuusulan alueellisen nuorisotyön ohjaajat, esimies sekä vapaa-aikapalveluiden päällikkö. Alueellinen nuorisotyö kouluttautui ko. seurantajaksolla ja osallistui mm. kahden ohjaajan voimin 16.5. Helsingissä Aseman lapset ry:n järjestämään ”Nuorisotyötä julkisissa tiloissa”- koulutukseen. Lisäksi koko henkilöstö osallistui Kulttuuri- ja Vapaa-aikapalveluiden yhteiseen Nuuksiossa pidettyyn tyky- ja koulutuspäivään 29.5. Yksi työntekijä osallistui koulutukselliseen Osaamista osallisuuteen –hankkeeseen seuranta-aikana ja Keravalla 23.5. pidettyyn nuorten koulutukselliseen Nuorten Ääni -tapahtumaan osallistui myös muita ohjaajia sekä nuorisotyön työelämän opiskelijaharjoittelijoita taloilta. Lisäksi koko henkilöstön kanssa tehtiin alueellisen nuorisotyön itsearviointit ennen kuin osa- ja määräaikaisten kerho-ohjaajien työsuhteet päättyivät 21.6. Kaikkien alueiden nuoriso-ohjaajat osallistuvat oppilaiden ohjaamiseen alueilla. Elokuussa saatiin loppuun osa- ja määräaikaisten (14) nuoriso-ohjaajien rekrytointi alkavalle nuorisotalojen toimintakaudelle (syksy 2019-keväät 2020). Lisäksi elokuussa kaksi työntekijää osallistui Riihikallion koulun opettajien Veso-päivien Robotiikka-työpajaan 22.8. ja kolme työntekijää oli mukana Vapaa-aika- ja Kulttuuripalveluiden yhteisessä suunnittelupäivässä Kellokoskella 20.8.

Kuntakeskuksien koulujen kanssa tehtiin paljon yhteistyötä erilaisten ylä- ja alakoulujen luokkaryhmien kanssa, mm. yhteishenkeä tukevien toiminnallisten oppituntien parissa. Tukioppilaita koulutettiin elokuussa pidettävien, tulevien seitsemäsluokkalaisten ryhmäytyspäivien ohjaamiseen. Uutena koulunuorisotyön yhteistyömuotona Hyrylän koulukeskuksella jatkettiin ns. Kimmakammari pienryhmätoimintaa 7.-8.-luokkalaisten tyttöjen kanssa sekä kuudesluokkalaisille suunnattua matalan kynnyksen ryhmätoimintaa tukemaan oppilaiden siirtymistä 7.-luokalle. Tuusulan koulunuorisotyön mallia esiteltiin rehtoreiden kokouksessa 16.5. Lisäksi koulunuorisotyö jatkui alueittain syksyllä ja varsinkin alueiden yläkouluilla.

Lisäksi Jokelan nuoriso-ohjaaja oli ryhmäyttämässä lähikoulun opettajia 6.8. Yläkoulujen kaikkien seitsemäsluokkalaisten ryhmäytykset sijoituivat ajalle 8.8-21.8. ja Riihikallion koulun jatkoryhmäytykset luokkaryhmän tukemiseksi pidettiin Metsäpirtillä 26.-28.8. Koulunuorisotyötä jatketaan ja kehitetään keväällä 2020, syksyn 2019 aikana kerätyn kokemuksen, havaintojen ja palautteiden perusteella.

Nuorisotyö osallistui toukokuussa kuntalaisiltoihin Jokelassa, Lahelassa, Hyrylässä sekä Riihikalliossa. Kuuma-kuntien ”Osaamista osallisuuteen” -hankkeen koulutuspäivien organisoitiin Keravan lukiolla 23.5. Nuorten ääni-tapahtumassa osallistuttiin yhden nuorisotyöntekijän työpanoksella sekä aktivoimalla mukaan tuusulaisia nuoria. Toukokuussa alueellinen nuorisotyö oli mukana yläkoulujen seiskaluokille järjestettävässä vesipelastuspäivässä Tuusulan uimahallilla osana Liikkuva koulu- hanketta 2.-3.5. Tapahtuma oli onnistunut. Nuorisotyö oli monien toimijoiden kanssa myös Urheilukeskuksessa Kevätkirmaisupäivässä 22.5. kahdella toiminnallisella pisteellä nuorisovaltuuston kanssa. Uutena tapahtumatorin toimintapisteen lisäksi järjestettiin jäähalliin nuorten esports-verkkopelitapahtuma. Tapahtuman lohkokarsinnat pelattiin nuorisotaloilla, kaikkiaan yli 30 peli-iltaa Hetznerin tukiessa toimintaa. Finaaliottelut pelattiin alueilla menestyneiden nuorten kesken ja jäähallin pelitapahtuma keräsikin katsojia sekä pelaamisesta kiinnostuneita. Nuoria oli henkilöstön arvion mukaan paikalla yli 500 iltapäivän aikana.

Syksyn aikana järjestettyjä tapahtumia olivat mm. Night Street Basket 7.9., alueellisen nuorisotyön, Liikkuvan koulun, vapaa-aikapalveluiden ja urheiluseura KaVo:n kanssa yhteistyössä järjestetyt PoolPartyt uimahallilla 2.11. ja tuusulalaisten nuorten yhteinen jääkiekkopelimatka Jokereiden peliin Helsinkiin 26.11. Tulevaisuusmessut järjestettiin Hyrylän koulukeskuksessa 28.11. ja nuorisovaltuustovaalit pidettiin 28.-29.11. Osassa yhteisistä ja alueellisista tapahtumista ja niiden järjestämisessä on hyödynnetty Hetzner Finlandin lahjoittamaa tukirahaa. Talvilomalla nuorisotaloilla oli viikon aikana myös yhden illan nuorten toivumenu osana yhteisen illan ohjelmaa, Hetznerin tukemana. Kertsillä vietettiin tuolloin tortilla-iltaa, Nuorkalla pitsapäivää, kun taas Tertussa perehdyttiin kierrätykseen sekä kasvisruokaan valmistamalla illallinen yhdessä.

Kellokosken Nuorkan kevätkausi alkoi 2.1 pelien, leffailtojen ja nuorten toivomien kokkailujen parissa. Toimintaan kutsuttiin tutustumaan kaikki Kellokosken koulun kuudesluokkalaisten yhden koulupäivän aikana ja tammikuun lopussa torstai-iltapäivien ns. ”Seiskojen-setti” vaihtui kuudesluokkalaisten kerhoksi. Verkkopelitointa nousi yhtenä suosikkina ja sitä toivottiin järjestettävän myös Kellokoskella. Verkkopelitapahtuma toteutui Nuorkalla 22.2. Kaikki pelipaikat täyttyivät ja ilta oli siihen osallistuneiden nuorten mielestä erittäin onnistunut. Maaliskuussa alkoivat yläkouluikäisten esports-tapahtuman osakilpailut nuorisotalolla NHL- ja Fifa konsolipeleissä ja tuossa yhteydessä tapahtumaa markkinoitiin myös Kellokosken koululla. Osakilpailuja Nuorkalla järjestettiin kaikkiaan kuusi ja esports-tapahtuman loppukilpailut käytiin Hyrylän Urheilukeskuksessa koulujen Kevätkirmaus-tapahtumassa 22.5. Nuorisotalo osallistui Kirjastokarnevaalipäivän viettoon 1.4 yhdessä Kellokosken kirjaston kanssa. Myös Kellokosken Nuorkan #NuortenMassit –hanke eteni nuorten toiveiden osalta ja tilaan hankittiin äänestyksen jälkeen muun muassa uusi pingispöytä. Nuorkan syyskausi 2019 käynnistettiin 4.9. Nuorkan avoimien iltojen toimintaa toteutettiin maanantaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin sekä sunnuntaisin klo 15.00-20.45. Aiemmasta poiketen, myös 6. luokkalaisten pääsivät osallistumaan toimintaan alkuillan ajaksi, klo 15-18. Asiakaskunta illoissa koostui pääasiallisesti 7.- ja 8.-luokkalaisista ja runsas kävijämäärä suhteessa tilan kokoon, haastoi säännöllisesti ohjaustyötä. Nuorisotalotoimintaa yht.

26h/vko. Merkillepantavaa syksyn aikana oli 8.-luokkalaisten keskuudessa lisääntynyt oirekäyttäytyminen, mm. päihdeongelmat, jotka työllistivät ohjaajia läpi syyskauden. Tähän liittyen, myös yhteydenotot kodeista ohjaajiin sekä nuorisotalolta nuorten vanhempiin ja muihin toimijoihin lisääntyivät huomattavasti aiempiin vuosiin nähden.

Syyskaudella pienryhmätoiminnan painopistettä suunnattiin vahvemmin varhaisnuoriin ja torstaisin järjestettävä toiminnallinen hetki avattiin 6.-luokkalaisten lisäksi myös 5.-luokkalaisille. Kävijämäärä - alkuinnostuksen jälkeen - oli vuoden loppua kohden hyvin vaihtelevaa 5-15 koululaisen käyttäessä palvelua. Nuorkalla toteutettiin ohjelmaa koulun syyslomaviikon aikana 6.-9.-luokkalaisille sekä torstaina alkuillasta 5.- ja 6.-luokkalaisille. Ohjelman pääpaino oli perinteisissä palkintoturnauksissa sekä kokkikerho-toiminnassa. Mm. Vuosittaiset kiertopalkintoturnaukset ratkaistiin biljardissa, PlayStation-konsolin NHL:ssa sekä pingiksessä. Myös Nuorkka-bingo oli edelleen ohjelmassa ja suosittua. Nuoriso-ohjaaja osallistui syksyllä laajennettuun oppilashuoltoryhmään, jonka lisäksi ohjaajat ajoittain kävivät yläkoululla välituntien aikana kohtaamassa nuoria, markkinoimassa Nuorkan toimintaa ja ajankohtaisia asioita. Tarvittavia yhteydenottoja matalalla kynnyksellä koulun ja nuorisotyöntekijöiden kanssa järjestettiin tarpeen mukaan. Koululla ensisijaiset yhteistyötahot olivat kuraattori sekä kasvatusohjaaja. Nuorisovaltuuston vaalit ohjaajat järjestivät koululla torstaina 28.11., varsinaiselle vaalipäivälle 29.11. osunut taksvärkki-päivä olisi jättänyt äänestysprosentin pie-neksi. Nuorkalla järjestettiin mahdollisuus äänestää varsinaisen vaalipäivän iltana. Kirjaston kanssa tehtävä yhteistyö jatkui entiseen malliin, mm. kirjaston hyödyntäessä Nuorkan tiloja (Kirjasto-kino, satuhetket, kokoukset ym.) ja Nuorkka tarvittaessa käyttänyt kirjaston palveluja mm. lainaamalla elokuvia leffailtoihin. Myös kohdennettu nuorisotyö käytti Nuorkan tiloja asiakastapaamisiin. Nuorten lisääntyneiden päihde- ym. ongelmien johdosta Nuorkalla järjestettiin 4.12. avoin Vanhempain kahvila, jonne alueen vanhempia kutsuttiin mm. sosiaalisen median sekä Wilman kautta. Ilta järjestettiin yhteistyössä Nuorisoaseman ja Kellokosken yläkoulun kanssa. Myös poliisin edustus oli paikalla. Alueen vanhempia tilaisuuteen osallistui n. 10.

Jokelassa toimintakausi alkoi Notkokuistosta 4.1, jossa nuorten kanssa oltiin pulkkamäessä pitämässä talvi-riehaa. Osana nuorisotyön ns. #nuortenmassit-hanketta Monarilla järjestettiin paikallisen rap-artistin Lurkin keikka 19.1. Kaikille 5.-6. luokkalaisille avoin toiminta startattiin torstaina 24.1. Alueellisen nuorisotyön yhteinen NHL2019-konsolipeliturnaus ÄNÄRI-ALLSTARS 2019 (Hetzner-Finland tuki) järjestettiin Monarilla 26.1. Sinne pääsivät nuorisotalojen aluekarsinnoissa kunnostautuneet pelaajat. Oheisohjelma tarjoiluineen sekä kilpailijoiden ja kannustusjoukkojen edestakainen yhteiskuljetus Riihikalliosta Jokelaan järjestettiin Hetzner Finlandin tuella. Näin heikot kulkuyhteydet eteläisestä Tuusulasta viikonloppuna eivät olleet kisaan osallistumisen esteenä. Turnauksen voitti Jokelan alueen nuori ja Hetzner Cup-kiertopokaali jäi Monarille turnausvoiton merkiksi. Tapahtumasta pidettiin paljon ja se toteutetaan jatkossa vuosittain Hetznerin tuella. Talvilomalla Jokelassa oli YöMonari 15.-16.2 sekä Mocktail-baari (alkoholiton drinkkibaari) 20.2. osana ehkäisevän päihdetyön valistustyötä Jokelan alueella yhteistyössä Kännikapinan kanssa.

Yhteistyö yläkoulun kanssa jatkui keväällä muun muassa nuorisotyöntekijän sovittujen koulupäivystysvuorojen sekä ruokavälituntitoiminnan merkeissä osana alueen koulunuorisotyön kokeiluja. Yhteistyömuotoa kehitetään edelleen. Helmikuussa Monarilla oli levottomuutta, vartiointipalveluja tarvittiin ehkäisemään yleisötiloissa tapahtuvaa häiriökäyttäytymistä. Tuolloin nuorisotyöntekijät siirtyivät työskentelemään aulaan tilanteen rauhoittamiseksi, talolla järjestettiin kolme nuorisotyön kyselytuntia ja tekivät siellä samalla muun muassa nuorten päihdevalintoihin liittyvää ohjaus- ja neuvontatyötä. Nuoria kohdattiin päivien aikana yhteensä 51 ja piste keräsi myös siitä kiinnostuneita alueen aikuisia. Monarin "Tyttöjen ilta" järjestettiin oppilasnäytönä maaliskuussa. Siellä järjestettiin maaliskuussa esports-osakilpailut Fifa- sekä NHL-konsolipeleissä ja sen tiimoilta vierailtiin yläkoululla markkinoimassa tapahtumaa. Jokelan koulukeskuksella järjestettiin myös nuorten RapNight ja freestylebattle 6.4. Tapahtuma oli nuorten ideoima ja he olivat mukana vapaaehtoisina sitä toteuttamassa. Tapahtuma keräsi yli 100 nuorta ja se oli nuorille maksuton. Jokelan Monarin yhteisissä tiloissa ja kirjastolla alkoi toukokuussa perusparannusremontti ja kirjasto sulkeutui. Nuorisotilalla avoin toiminta jatkui kesäkuulle ja muun muassa nuorten toivoma elokuvaretki 13.5. toteutui. Nuorten illat olivat avoimina vielä

1.6. osana nuorten päihteetöntä viikonlopun harrastetoimintaa ja nuorisotalon henkilöstö myös jalkautui alueelle kahdesti kevätkauden viikonlopun illoissa. Lisäksi ohjaajat kävivät yläkoululla markkinoimassa Nuortenideat.fi –aloitekanavaa ja nuorten toiveista tilaan hankittiin muun muassa uusi pelikonsoli sekä nuorisotalolta lainattavat skeittilaudat ja kypärät. Jokelan monitoimitalo toimi myös eduskuntavaalien äänestyspaikkana huhtikuussa.

Keskiviikkona 4.9. oli Monarin syyskauden avauspäivä. Tilaa pidettiin avoinna ke 4.9. pe ja 6.9. klo 16-21, la 7.9. klo 17-22. Maanantaista 9.9. alkaen nuorisotalo avoinna yläasteikäisille ma, ke ja pe klo 16-21, la klo 17-22. Torstaista 12.9. alkaen 5.-6.-luokkalaisten Monari-illat viikottain torstaisin klo 16-20. Nuorisotalotoimintaa yht. 24h/vko. Aukiolojen pidentämisestä on tullut paljon kiitosta ja torstait ovat olleet todella suosittuja iltoja. Nuorisotalotoiminnassa on syksyllä pyritty päivittäin ylläpitämään hyvää, rentoa, toista kunnioittavaa ja turvallista ilmapiiriä; nuorten kanssa vietetty aikaa keskustelemalla, pelailemalla, katsomalla elokuvia, tehden ruokaa ja järjestämällä muuta mielekästä ajanviettoa. Syyslomalla 11.–20.10. nuorisotalon toimintaa toteutettiin nuorten toiveista seuraavasti: 11.–12.10. YöMonari, 14.10. leffailta, 16.10. lautapeli-ilta, 17.10. pienten musavisa, 18.10. jätskibaari ja 19.10. leffailta. Perjantaina 7.11. Jokelan yläkoulun oppilaskunnan kanssa yhteisesti järjestetty kouludisko klo 18–21. Perjantaina 15.11. toivottu jalkapallon Huuhkajien pelin kisastudio. Perjantaina 29.11. Nuorisovaltuuston vaalit Jokelan koulukeskuksella ja nuorisotalolla. Maanantaina 9.12. nuorten toiveista järjestetty nuorisotalon reissu Jokereiden peliin Helsinkiin. Keskiviikkona nuorten toiveista 18.12. nuorisotalon pikkujoulut. Muutoinkin nuoria on kannustettu kertomaan, millaista toimintaa he toivoivat. Samalla heille on myös mahdollistettu osallistuminen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin sekä tarjottu vaikuttamismahdollisuuksia. Bänditilaa käyttää aktiivisesti kaksi nuorten muusikkoryhmää, jotka käyvät useampana iltana viikossa soittelemassa. Nuorisotalon yleinen ilmapiiri ja tunnelma on muuttunut radikaalisti viime vuodesta; nuoret ovat käyttäytyneet pääasiassa todella hyvin ja muutoinkin asiallisesti. Muutamia nuuskatapauksia ilmeni, muttei esim. merkittäviä alkoholin tai muiden päihteiden käyttöön liittyviä havaintoja tai asioita tullut tietoon. Mikäli alueella nousi esille yksittäisiä ja mm. Päihteisiin liittyviä tapauksia tai talon ulkopuolisia ilmiöitä, nuoriso-ohjaajat osallistuvat niiden selvittämiseen tapauskohtaisesti. Tuttujen työntekijöiden läsnäolo helpotti syksyn työn aloittamista ja sen yleistä sujumista - myös nuorten kanssa. Työtuntimäärät per osa-aikainen nuoriso-ohjaaja oli muuttunut 20h/vko per ohjaaja, joka oli työvuorosuunnittelun ja työn jatkuvuuden kannalta järkevä muutos. Muutamana iltana Monarilla on jouduttu sairastapausten vuoksi sulkemaan ovet kesken illan tai oltu avaamatta ovet, sillä henkilöstön määrä on ollut kuitenkin pienempi, kuin viime vuonna, vaikka työtunteja on käytettävissä enemmän. Lisäksi on kehitetty ja toteutettu koulunuorisotyötä Jokelan koulukeskuksella pääasiassa yhteistyössä kuraattorin ja kasvatusohjaajan kanssa; mm. ruokavälituntipäivystyksiä koululla, ohjaus- ja keskusteluhetkiä oppilaiden kanssa, oppitunneille osallistumista ja jatkoryhmäytyksiä. Koululla oltu nuoriso-ohjaajan toimesta keskimäärin 2krt/vko sovitusti joko ruokavälitunnin ajan tai myös useampia tunteja. Lisäksi nuoriso-ohjaaja osallistui laajennettuun oppilashuoltoryhmään. Koulunuorisotyötä järjestettiin syys-marraskuun aikana yhteensä 32h 45min ja sen tiimoilta kohdattiin yhteensä 493 nuorta, kunnes kokoaikainen nuoriso-ohjaaja vaihtoi tehtäviä. Koulunuorisotyötä jatketaan keväällä 2020. Yläkoulun opiskelijoista TET-jaksolla 4 opisk./4 vkoa. Yksi ammattikouluopiskelija työssäoppimisjaksolla 8 viikkoa, 5pv/vko, 6h/pv. Opiskelijoiden kanssa pidetty useita ohjaus- ja arviointikeskusteluita ja käytetty useampi tunti työn ohella ohjaukseen. Nuorisotyö osallistunut myös Jokelatalon salin remontin suunnitteluun yhdessä kansalaisopiston ja kirjaston kanssa.

Hyrylän alueella nuorisotalotoiminta alkoi Kertsillä 2.1 ja Tertussa 3.1. Pääkirjasto Einarin nuorten toiminta alkoi 11.1, samoin sporttispurttitoiminta 14.1 Kirkonkylän koulun liikuntasalissa osana Hyrylän nuorisotyön matalan kynnyksen liikuntatoimintaa.

Riihikallion Kertsin toimintakausi alkoi joululomalla nuorten yötoimintojen parissa. Osana #nuortenmassit-hanketta järjestettiin nuorten toiveista YöKertsi 3.-4.1. sekä YöLanit talvilomalla 18.2. Kertsin nuorten illat sisälsivät muun muassa nuorten toiveiliikuntaa koulun salissa torstaisin, ohjattua kokkailu- sekä leivontatoimintaa, leffailtoja, konsolipeliturnauksia sekä erilaisia retkiä. Näitä olivat muun muassa retki Jokelaan Änäri-allstars-iltaan 26.1., retki Jumboon elokuviin 16.1. sekä retki hohtokeilaamaan 23.2. Riihikallion yläkoulun

kanssa jatkettiin perjantaipäivien oppilaiden välituntikahviota osana koulunuorisotyötä. Sen suosio kasvoi kevään myötä nuorten keskuudessa siten, että paikalla kävi joka kerta ka. 60-90 nuorta. Hyrylän alueella nuorison keskuudessa edellisen vuoden puolella alkaneet ja alueella näkyneet nuorten keskinäiset välienselvittelyt sekä muu nuorten häiriökäyttäytyminen laantui kevään edetessä vähitellen. Muun muassa Riihikallion Kertsin tiukentuneet turvallisuustoimet (vartijan käynti illoissa) saatiin purettua vähitellen asteittain helmikuun lopulla. 19.3. alueellinen nuorisotyö ja Kertsin nuoret saivat vieraakseen Hetzner Finlandin edustajat, samalla nuoret saivat kiittää yritystä sponsorointituesta Tuusulan nuorisolle. Maaliskuussa ja huhtikuussa nuorten kanssa pelattiin kuusi osakilpailua Fifassa ja NHL:ssä toukokuussa (22.5) pidettävää esports-tapahtumaa varten. Kertsillä järjestettiin yläkoululaisten välituntikahviot perjantaisin. Torstaiset salivuorot koululla olivat suosittuja ja mukana oli aina n. 35-65 liikkuvaa nuorta. Muun muassa nuorten piknik-ilta, verkkopeliturauksia sekä muun muassa NightStryke ja Portland Convoy-bändien tähdittämä bändi-ilta 25.5.

Syystoiminta Kertsillä starttasi 4.9., jolloin myös opiskelijat Keudalta ja Seurakuntaopistolta aloittivat TJK-jaksonsa. Toiminta lähti hyvin käyntiin ja nuoria oli paljon heti talon auettua. Syyskuu oli hyvin rauhallinen kuukausi. Koulunuorisotyötä suunniteltiin yhdessä rehtorin, kasvatusohjaajan, kuraattorin ja apulaisrehtorin kanssa. Koulunuorisotyönä välituntikahviot perjantaisin starttasivat heti koulun alettua. Lokakuussa Kertsillä aloitti työssäoppimisjakson kaksi opiskelijaa; yksi Diakoniaopistolta ja yksi Keudalta. Lokakuun puolivälissä Riihikallion tiimi oli todennut, että jokaisessa työvuorossa on oltava kolme työntekijää; pienemmällä henkilöstömäärällä työ illoissa oli mennyt muutoin luonteeltaan järjestystä valvovaksi. Syysloman ohjelma koostui nuorten toiveista koottuna ja oli seuraavanlainen: pe 11.10. klo 16-21 elokuvailta, la 12.10. klo 17-22 Kertsin uudelleenjärjestäminen yhdessä nuorten kanssa, ti 15.10. klo 16-21 avoimet ovet, ke 16.10. klo 16-21 biljardi-/pingis-/pöytäfutis-triatlon, to 17.10. klo 16-21 Tortilla-ilta, pe 18.10. klo 16-21 leffailta ja la 19.10. sekä avoimet ovet klo 17-22 että Hetznerin avustuksella järjestetty retki Fazerin tehtaalle, johon osallistui nuoria 15 ja 2 ohjaajaa. Ilmiöinä nousi pintaan alkoholinkäyttö ja sähkötupakka, joista nuorten kanssa on puhuttu paljon ja aktiivisesti pitkin loppuvuotta. Koulunuorisotyö edelleen suunnitteilla ja starttia 6.lk kerholle on suunniteltu tammikuulle. Osa henkilökunnasta osallistui joko omilla tai lisätyötunneillaan PoolPartyjen järjestämiseen, sillä siellä oli odotettavissa paljon myös oman alueen nuoria. Marraskuu päättyi alueellisen nuorisotyön yhteiseen retkeen Jokerit vs. Amur Habarovsk jääkiekko-otteluun. Joulukuu lähti rauhallisesti joululaulut soiden käyntiin ja nuorten pikkujouluja, YöKertsia ja tammikuun laneja suunnitellessa yhdessä nuorten kanssa. Nuorten uudenvuoden suunnitelmat ovat olleet aika avoin keskustelunaihe. Kerran viikossa järjestetyt Välituntikahviot Kertsillä ovat pysyneet suosittuina läpi syksyn ja niitä tullaan jatkamaan vielä ensi vuonnakin. Nuorten illat ovat pysyneet rauhallisina ja kolmen ohjaajan illat tuottaneet tulosta.

Hyrylän alueen nuorisotyö varasi osana #nuortenmassit- hanketta leffateatterin 16.1. Vantaan Jumbosta, elokuvailta oli kaikille nuorille ilmainen. Skavabölen skabat-tapahtuma järjestettiin yhdessä Hyrylän alueen kehittämisverkoston kanssa 3.2. Tapahtumassa Hyrylän nuoret haastoivat kuntopoliitikot sählyotteluun ja saivat hyvän kakkossijan. Hyrylän pääkirjaston Harry Potter Booknight-tapahtumassa 7.2. Hyrylän nuorisotyö kohtasi toimintapisteellä n.150 nuorta tapahtuma-aikana. Hyrylän nuorisotyöntekijät jalkautuivat muiden alueellisen ohjaajien kanssa Jääkarnevaaleilla Pyhimyksen esiintyessä kuntalaisille 16.2. Tuusulan uimahallilla sekä järjestivät Keravan nuorisotyön kanssa perinteisen talvilomaviikon laskettelumatkan Messilään 20.2. Hyrylän nuorisotyö teki myös Sugoi-pelihalliretken Helsinkiin 7.3. nuorten kanssa. Hyrylän nuorisotyöntekijä vieraili myös Lapsi- ja perheasianneuvostossa maaliskuussa keskustelemassa Tuusulan nuorten tilanteesta ja Hyrylän alueen nuorisotyöhön kävi tutustumassa muun muassa Setlementti Louhelan sekä Starttipajan nuoria. Hyrylän nuorisotyö osallistui myös pääkirjaston Kirjastokarnevaalipäivään 1.4. organisoimalla kirjastomysteiritapahtumaan yhdessä henkilöstön kanssa. Hyrylän nuorisotyö teki paljon töitä myös yläkouluilla, erityisesti Hyrylän koulukeskuksella. Kouluyhteistyömuotoina olivat erilaiset kohdennetut pienryhmätoiminnot, välituntien markkinointitapahtumat, 8-luokkalaisten opo-tunnit, koulun tukioppilastoinnin tukeminen sekä tukioppilaiden leiri huhtikuussa. 12.4. koululla alkoi tytöille suunnattu pienryhmätoiminto ”Kimmakammari” uutena koulunuorisotyön yhteistyömuotona. Lisäksi Hyrylän alueen työntekijät vierailivat Jokelan koulukeskuksella markkinoimassa nuorten Nuortenideat.fi-aloittekanavaa ja tiimi oli mukana suunnittelemassa mm. seitsemäsluokkalaisten Vesipelastuspäivää pidettäväksi 2.-3.5. Tuusulan

uimahallin henkilöstön kanssa. Huhtikuun lopulla pidettiin myös kahdet yhteisharjoitukset uimahallin henkilöstön kanssa kaksipäiväistä tapahtumaa varten. Hyrylän alueen nuorisotyön toteuttama seudullinen yhteistyömuoto Helsingin Nuorisopalveluiden kanssa jatkui edelleen Paintball-pelien (19.5.) merkeissä Metsäpirtillä. Nuorten Einarin toimintaa pääkirjastolla jatkettiin toukokuun toiselle viikolle ja Kirkonkylän koulun salissa ja ulkona harrastettiin nuorten toivomia liikuntalajeja.

Syksyllä jatkettiin Hyrylän alueen nuorisotyön tuttuja toimintoja Einarissa pääkirjaston nuortentilassa sekä liikuntasalivuoroa kirkonkylän koululla. Näiden lisäksi saimme viikoittaisen liikuntasalivuoron Hyrylän koulukeskukselta. Nuoria on kohdattu omissa toiminnoissa, kouluilla, nuorisotiloilla ja Hyrylän keskustan kaupoissa. Loka-marraskuussa avattiin mopopajatoimintaa Paijalassa yhteistyössä Keski-Uudenmaan teatteri KUT:n kanssa yhteistyössä, he tarjosivat toimintatilan omasta varastosta. Tästä saimme positiivisia kokemuksia ja tavoitimme noin kolmekymmentä nuorta iltojen aikana. Hyrylän alueen nuorisotyö on tehnyt yhteistyötä mm. muiden kuntien nuorisopalveluiden, vapaa-aikapalveluiden, urheiluseurojen ja Liikkuvan koulun ja koulujen kanssa. Hyrylän alueen nuorisohjaaja on nuorisovaltuuston toisena ohjaajana. Nuorisovaltuustotoiminta on iso osa työnkuvaa ja vie suuren osan viikoittaisesta ja kuukausittaisesta työtuntimäärästä. Hyrylän alueen nuorisotyössä on ollut kaksi harjoittelijaa (Seurakuntaopisto ja Keuda) syys-joulukuun aikana sekä Keudan opiskelijaryhmä toteuttamassa PoolPartyjen oheisohjelmaa.

Lahelan Tertussa nuorille oli keväällä säännöllisesti tarjolla elokuvailtoja, iltakävelylenkkejä lähialueella, torsi- ja taibingot sekä pitsaperjantait. Viides- ja kuudesluokkien toimintaa jatkettiin maanantaisin ja yli 10-vuotiaat nuoret otettiin osittain mukaan myös perjantai-iltojen toimintaan. Tertussa järjestettiin poikien toivoma ”Äijäilta” 25.1. Kevään aikana erilaiset ohjatut kilpailut vetivät uusia nuoria toimintaan mukaan ja nuorten kanssa tavattiin myös muun muassa uuden sisustus- ja maalaushankkeen parissa. Nuorten kanssa kunnostettiin oleskelutila (entinen bändihuone) nykyisille käyttäjille mieleiseksi ja maalaustyö saatiin käyntiin talvilomaviikolla. Mukana ryhmässä oli suunnittelusta toteuttamiseen kaikkiaan noin 30 nuorta. Maalausprosessi oli valmis maaliskuun lopussa. Uutena yhteistyömuotona helmi- ja maaliskuun aikana järjestettiin yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa Dogsitter-kurssi. Sen kautta nuoret työllistyvät jatkossa koiranhoitajiksi ja mukana oli 10 nuorta. Huhtikuussa 14.4. järjestettiin retki messukeskukseen Eläinystäväni-messuille osana nuorisotyön osallistavan budjetoinnin #nuortenmassit-hanketta. Mukana retkellä oli parikymmentä nuorta. Tuusulan uusi nuorisovaltuusto kouluttautui yhdessä ohjaajien kanssa 19.1. Lahelan Tertussa. Päivä sisälsi Nuva Ry:n koulutuksen, sekä järjestäytymiskokouksen roolijakoineen. Nuorisovaltuusto järjesti koulutus- ja ryhmäytymisviikonlopun Metsäpirtillä 9.-10.3. Viikonloppu sisälsi kokouksen lisänä osallisuusworkshopin, yhdessäoloa ruoanlaiton ja yhteisleikkien merkeissä. Nuorisovaltuustolaiset ovat osallistuneet tämän kevään aikana Nuva Ry:n järjestämille aktiivipäiville 15.-17.3., sekä Osaamista osallisuuteen-hankkeen järjestämään osallisuusseminaariin Keravan lukiolla 28.2., sekä työpajaan Metsäpirtillä pidetyn ryhmäytymispäivän yhteydessä. Lisäksi nuvalla on ollut kokouksia kerran kuussa, aktiivinen osallisuus Tuusulan lautakuntien kokouksissa ja toiminnoissa. Nuorisovaltuuston tavoitteena oli järjestää jo perinteinen Yösäbä-turnaus Jokelessa 12.4., mutta se peruttiin vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Huhtikuussa nuorisovaltuuston edustajat osallistuivat myös veteraanienpäivään pitäen siellä juhlapuheen. Nuva-ohjaajien rooli on ollut korvaamattoman tärkeä nuorten tukemisessa, niin henkisesti tasolla kuin nuvatoimintojen aikaansaamisen tukena. Nuva-ohjaajilta, eli Lahelan Tertun ja Hyrylän alueen nuorisohjaajien työajasta menee huomattava ja suuri osa nuorisovaltuuston toiminnan ohjaamiseen ja ylläpitoon. Lahelan Tertussa juhlistettiin pienryhmätilan maalaus- ja sisätilojen uudistumista 3.5. Hetzner Finlandin tuella, koulutettiin Hyökkälän koulun tukioppilaita sekä suunniteltiin Tuusulan osallistavan budjetoinnin (#LahelaLan#osbuprojekti) hankkeita nuorten avoimen toiminnan ohella.

Syyskausi Lahelan Tertun nuorisotilassa käynnistyi 3.9. Avointen ovien toimintaa nuorille oli tarjolla viitenä iltana viikossa; maanantaisin, tiistaisin, torstaisin ja sunnuntaisin klo 16–21 sekä perjantaisin klo 17–22. Nuorisotalotoimintaa yhteensä 25h/vko. Illat sisälsivät usein myös ohjattua ja nuorten toivomaa toimintaa. Säännöllisinä ja viikoittaisina toimintoina torstai-bingo ja kokkaus perjantai-iltaisina. Talossa työskenteli vakituksena nuorisohjaajan lisäksi kolme osa-aikaista nuorisohjaajaa. Työharjoittelijoita oli kolme ja nämä

harjoittelujaksot sisälsivät myös näyttöjen arvioinnit. TET-harjoittelijoita talossa oli neljä. Talo toimi kokouspaikkana mm. nuorisovaltuuston-, sekä alueellisen nuorisotyön kokouksissa, sekä tarjosi tiloja paikallisille yhdistyksille, seuroille, päiväkodille ja perhepäivähoidolle. Järjestettyjä tapahtumia olivat mm. 13.9. Karma kitchen (yhteistyössä Karma Ry:n kanssa), 14.-15.10. YöTerttu, 18.10. 5-6-luokkalaisten iltamat, 1.11. Halloween-ilta, 29.11. Nuorisovaltuustovaalien vaalivalvojaiset, 6.12. Itsenäisyyspäiväjuhla, 10.12. Crash Team Racing-turnaus ja 20.12. Joulujuhla. Talotoiminnan lisäksi kouluyhteistyötä tehtiin mm. ryhmäytysten, jatkorhymäytysten muodossa, kohtaamalla nuoria, sekä opettajia kouluympäristössä ja Nuorisovaltuuston vaalityössä koulujen kanssa. Nuorisovaltuustotoiminta, nuorten kohtaaminen tapahtumissa, retkitoimintoissa, jalkautuen ja sosiaalisen median kautta, sekä aktiivinen työskentely Kuuma-kuntien Osaamista osallisuuteen-hankkeen tiimin jäsenenä kuului nuorisohjaajien työnkuvaan talovastuun lisäksi.

Kesäkuussa alueellinen nuorisotyö järjesti kolmen ensimmäisen koululaisten lomaviikon aikana avointa Summer Power-kesätoimintaa (3.6-19.6.) eri puolilla Tuusulaa. Summer Power-kesätoiminnan tavoite on tuottaa alueellisen nuorisotyönpalveluita tilojen kesäsulun aikana. Kesätoiminta oli ikärajatonta ja sen kohderyhmänä ovat erityisesti lapset, nuoret ja vanhemmat. Tavoitteena oli järjestää mielekästä harrastetoimintaa kesällä myös nuorisotilojen ulkopuolella sekä parantaa siten nuorisotyön tunnettavuutta alueella. Toimintaa mainostettiin laajasti muun muassa nuorisotaloilla ja kouluilla, sosiaalisessa mediassa, vapaa-aikapalveluiden ja alueellisen nuorisotyön nettisivuilla sekä julkisten tilojen ilmoitustauluilla sekä bussipysäkeillä. Esitteitä jaettiin jalkautuen ja kohtaamalla nuoria muun muassa kouluilla, nuorten kohtaamispaikoilla alueilla sekä nuorisotaloilla. Erityisen aktiivisesti toimintaa mainostettiin sosiaalisen median tileillä, erilaisissa alueellisissa ryhmissä ja tietoa päivitettiin toiminnan aikana aktiivisesti muun muassa Facebookissa sekä Instagramissa. Kesän aikana toteutettiin nuorisotyötä Summer Power 2019-kesätoimintoina, jonka osana järjestettiin muun muassa paintballpäivät Metsäpirtille isoille ja pienille sotateille, Lahelan Tertun peli-illat (#OsbuLanit), sumopainia Kertsillä ja Nuorkalla. Lisäksi saippuasählyä pelattiin sekä Nuorkalla että uimahallilla. Perhepäivät (2) toteutettiin sekä Jokelassa että Hyrylässä kumppaneiden kanssa yhteistyönä ja Jokelassa myös jalkauduttiin lauantai-illoissa. Kesätoiminnan päätti entisestään suosiotaan lisännyt retki Linnanmäelle (19.6.) ja sinne retkeiltiin kahden bussin voimin (toinen Jokelasta ja Kellokoskelta sekä toinen Hyrylästä). Yhteistyökumppanina ja kesätoiminnan tukijoina olivat muun muassa Hetzner Finland, Darts-lajiliitto Helsingin piiri sekä Karma ry. Summer Power 2019-kesätoiminta keräsi toiminnan pariin alueilla 1245 alle 29v. lasta ja nuorta kävijää tai osallistujaa, vuonna 2018 osallistujien määrä oli 732. Aikuisia toiminnoissa sekä tapahtumissa vieraili 198, vuoden 2018 vastaavaan lukumäärä oli n. 141. Summer Power 2019-kesätoimintaa lisättiin alueilla ja tänä vuonna kesätoimintaa järjestettiin myös Jokelassa kolmesti viikossa. Suunta toimintaan osallistuneiden kävijämäärissä on kasvanut edelleen edellisestä vuodesta sen systemaattisen kehittämisen myötä (vertailuluku v. 2018 alle 29v. osallistujia oli 732hlöä ja yli 29v. osallistujia 141 hlöä). Lisäksi nuorisotiloja hyödynnettiin kulttuurin järjestämissä lasten päiväleiritoinnoissa ja lisäksi Hyrylän nuorisotyö oli mukana kulttuuripalveluiden kanssa leffaleirin järjestämisessä. Heinäkuussa nuorisotiloja suursiivottiin ja tilat olivat pois käytöstä. Nuoria kuitenkin kohdattiin sovittujen bändivuorojen yhteydessä (kesä-heinä-elokuu) ja nuorisovaltuusto suunnitteli toimintaa Tuusulan Taiteiden yöhön hyödyntäen muun muassa verkkoa työvälineenä. Heinäkuussa (19.7.-5.8.) aloitettiin myös osa- ja määräaikaisten nuorisohjaajien rekrytointi kaikille alueellisen nuorisotyön toimipisteille. Rekrytointia jouduttiin osittain jatkamaan 29.8. asti. Elokuussa jatkettiin yläkoulujen seitsemäsluokkalaisten ryhmäytysten suunnittelua ja Taiteiden yö- tapahtuman valmistelua (tapahtuma oli 9.8.). Nuorisovaltuuston kanssa toteutettu toimintapiste keräsi paljon väkeä ja halukkaille jaettiin 800 ilmapalloa muun tekemisen ohella illan aikana. Hyrylän alueelle myös jalkauduttiin lauantai-iltana 24.8. kahden ohjaajan toimesta.

Nuorisotyö on myös ollut toteuttamassa ja pilotoimassa mopopajatoimintaa Hyrylässä yhdessä yhteistyökumppanin kanssa. Tähän toimintaan on haettu AVI-rahoitusta kaudelle 2020–2021; tarkoituksena on

perustaa ja toteuttaa mopopajatoimintaa kaikissa kuntakeskuksissa. Yhteistyökumppaneiden ja tilojen kartoit-
tus aloitetaan alueittain tammi-helmikuussa 2020. Toiminnan kustannusarvio on n. 31 500€, josta kunnan
osuus olisi vähintään 10% (3150€) ja loput AVI:n mahdollisesti myöntämää harrastustoimintatukea. Nuoriso-
työ on osallistunut myös syksyn aikana osallistuvan budjetoinnin vastaustenantoon ja alueittain järjestettäviin
jatkotyöskentelyn pajoihin, jotka jatkuvat tammikuussa 2020.

Koulunuorisotyön kehitys tulee jatkumaan alueittain kevätkaudella 2020.

Joulukuun 12.12. aloitettiin rekrytoinnit kolmelle työsuhteelle; yhden määräaikaisen sijaisen Jokelaan
28.10.2020 asti, uuteen lisättyyn nuoriso-ohjaajan kokoaikaiseen ja vakituiseen työsuhteeseen Jokelaan ja
20h/vko 19.6.2020 asti täytettävään nuoriso-ohjaajan haku alkoi 12.12.2019 ja päättyi 1.1.2020. Haastattelut
pyritään toteuttamaan viikkojen 1 ja 2 aikana. Tehtävät pyritään täyttämään ja aloittamaan 13.1. alkaen tai
sopimuksen alkamaan. Tapahtumien kehittämiseen ja järjestämiseen keskitytään myös tulevana vuonna 2020,
osana nykyisiä suuria tapahtumia ja tulevia asuntomessuja.

LIIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Työnjohtaja Jaska Vilen

Henkilöstö: 12 kokopäiväistä ja 1 määräaikainen (0,5htv)

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2019

Tuusulanjärven matkaluistelurataa ylläpidettiin tammi-maaliskuussa, yhteistyötä paikallisten toimijoiden
kanssa lisättiin ylläpidossa. Uuden kunnossapitokaluston toimivuuteen oltiin tyytyväisiä ja kehitystyötä järven
jäällä työskentelyn ja olosuhteiden parantamiseen jatketaan mm. Jään pinnan laadun parantamiseksi. Matka-
luistelurataa ylläpidettiin kahdeksan viikon ajan. Runsas luminen talvi ja jään päälle noussut vesi sekä aikaisin
alkanut lauha sää vaikeuttivat kunnossapitoa ja lyhensi kauden pituutta.

Luistelukenttiä ja latuja oli saatavilla jokaisessa kuntakeskuksessa. Luistelukenttien kunnossapidossa onnistut-
tiin hankalasta talvesta huolimatta kiitettävästi, luistelukauden kestäessä kahdeksan viikkoa. Jäädytettävien ja
kunnossapidettävien kenttien määrä nousi 19:sta 21:n (Tuuliviiripuisto, Viertolan ja Roinilan pallokenttä).
Kirkonkylän koulun kentän ollessa pois käytöstä, autettiin myös Mattilan kentän jään kunnossapidossa. Kesän
ja syksyn aikana ulkohiekkakenttien lanauksia lisättiin sekä osalle kentistä lisättiin pintamateriaalia käytettä-
vyyden parantamiseksi.

Hyrylän urheilukeskuksessa tykkilumilatu oli avoinna 19 viikon ajan, luonnonlumikauden kestäessä 12 viikon
ajan. Ice -skating Tour järjestettiin Tammikuussa Kellokoskella ja Hyrylässä Riihikallion koulun kentällä. Joke-
lassa pelattiin perinteinen ulkoilmaottelu KaVo vastaan WanhaWoima. Hyrylän urheilukeskuksessa
järjestettiin perinteiset Hippon hiihdot, koulujen väliset hiihtokilpailut ja jäähallikauden päättävä Tuusulan luis-
telijoiden kevät näytös. Jäähallikausi sujui normaalisti. Kesän aikana urheilukeskuksessa järjestettiin erilaisia
tapahtumia mm. Taaborin kävely, VSKU:n voimistelun kansalliset kilpailut, Kevätkirmaisu, Kesäyön marssi,
yleisurheilun seura-cup finaali ja osallistuvan budjetoinnin liikuntatapahtuma Syke-Tuusulan järjestämänä
sekä syyskuussa palloliiton PKKU:lle myöntämä 06- syntyneiden tyttöjen ja poikien syksyn suurin jalkapallotur-
naus, osallistuvien joukkueiden määrän ollessa 96 kappaletta.

Koskenmäen venepaikkojen kunnostustyöt aloitettiin huhtikuussa ja työt saatiin päätökseen toukokuun
alussa. Syksyllä veneilykauden päättyessä aloitettiin myös Kotuntien venesatamassa kunnostustyöt, jossa pu-
rettiin vanha laiturin sekä maapaikat. Syksyn aikana saatiin valmiiksi laiturin, maapaikkojen muokkaukset sekä
veneenlaskupaikka, töitä jatketaan keväällä mm. maapaikkojen venetelakoiden ja kiinnitystolppien asentami-
silla. Kunnostustyöt saadaan valmiiksi ennen tulevan veneilykauden alkamista.

Metsäpirtillä kausi on sujunut normaalisti. Touko- ja elokuun osalta Tuusulan koulujen ja päiväkotien käyttöaste Metsäpirtistä oli n. 68% Sivistystoimi järjesti pirtillä Tuusulalaisille lapsille kesäkerhotoimintaa kesäkuun kahden ensimmäisen viikon aikana. Alueella parannetaan vuoden kuluessa tilojen ja ulkoalueiden käytettävyyttä. Alueella on jatkettu kunnostustöitä kevään ja kesän aikana. Ranta-alue raivattiin, uusittiin venetelakat ja rakennettiin uusi rantalentopallokenttä. Syksyn aikana vanha pelikenttä kunnostettiin kentän pohjan osalta käytettävämpään kuntoon. Piha-alueiden kunnostusta on jatkettu kunnan omana työnä. Kuntouttavasta työtoiminnasta on ollut osoitettuna syksyn 2019 neljä henkilöä erilaisin toiminta-ajoin ja marraskuussa palkattiin yksi henkilö tuettuun työtoimintaan kahdeksaksi kuukaudeksi. Kuntouttava työtoiminta on osoittautunut sen asiakkaille mielekkääksi toiminnaksi ja kunta on saanut toimivan työpanoksen.

Toukokuussa nurmikentillä aloitettiin lannoitukset ja lisäkylvöt sekä leikkaukset. Nurmikentät avattiin vuo-roille toukokuun loppupuolella. Uimarantojen kunnostukset ja tarkastukset suoritettiin toukokuun aikana. Hyrylän urheilukeskuksen lammen ympäristöä raivattiin ja ranta-alueelle lisättiin hiekkaa sekä asennettiin uu-det pukukopit. Uimakausi avattiin kesäkuun alussa ja kausi päättyi elokuun lopussa. Jokelan uimarannan osalta osallistuimme Jokelan lampien kunnostussuunnitelmahankkeeseen.

Nurmikentät suljettiin syyskuun lopussa, jonka jälkeen kentille tehtiin syyshuollot ja kenttien kastelujärjestel-mät tyhjennettiin.

Rusutjärven uimarannalla uusittiin rantalentopallokenttä, uimarannalla sijaitsevaa rakennusta ja aluetta ehos-tettiin yhdessä Rusutjärvi -seuran kanssa. Rusutjärven kyläläiset ovat ottaneet uimarannan kehittämisen ja kesäajan haltuunsa ja toiminta on sujunut kiitettävästi.

Kesän aikana jäähallissa tehtiin siivous, jossa puhdistettiin ilmanvaihtokanavien ja kattopalkkien yläpinnat sekä lattiataso. Samalla poistettiin jäähallin sisältä myös vanha pituushyppypaikka. Jäähallin valmistelu tule-vaan kauteen aloitettiin normaalista poiketen kaksi viikkoa aikaisemmin. Tällä mahdollistettiin uudenlaisen alkujäädytyksen kokeilu, tavoitteena energiatästävämpi ja laadukkaampi sekä kestävämpi jää. Jäähallikausi käynnistyi vakiovuoroilla 12.8. Jäähalli jouduttiin sulkemaan 6.-10.9. havaitun glykoli-putkiston vuodon takia. Tuona aikana putkisto tyhjennettiin ja koeponnistettiin vuodon löytämiseksi. Vuotava putkilinja poistettiin käytöstä jonka jälkeen jäähallin käyttö on jatkunut normaalisti. Suunnittelu jäähallin laatan ja putkiston uusi-miseksi käynnistettiin ja remontti tehdään kesällä 2020.

Ulkoilureittien kunnostus- ja parannustöitä tykkilumiladun pohjan sekä Sikokallion reiteillä. Tykkilumilatureitti päällystettiin asfalttipintaiseksi jolla mahdollistetaan monipuolinen liikkuminen ja harjoittelu ympärivuotisesti. Sikokallion lisälenkin raivaus ja kunnostus aloitettiin elokuun loppupuolella ja valmistui joulukuun aikana tuo-den Sikokallion ulkoilureitille n. 500m lisälenkin, lähelle asutomessualueutta. Lampilenkin vanhan asfaltin pinta poistettiin ja reitti kunnostettiin kivituhkalla. Hyrylän urheilukeskuksessa alueen yleisilmeen siistimistä ja mm. vanhat sisääntulo-opasteet päivitettiin uusiin.

Jokelan urheilukeskuksen kuntosalia parannettiin uusimalla kuntopyörä ja hankkimalla kuntoiluvälineitä. Yleis-urheilukenttää kohennettiin poistamalla rikkaruohot juoksuradalta ja kuulantyöntöpaikalta sekä korjaamalla rikkoontuneita aitaelementtejä. Osana Lepolan koulun lähiliikuntaprojektia tenniskentälle asennettiin uudet aidat sekä monitoimikaukaloon Bergo Multisport alusta. Latukoneen ja kaluston kaaritelta uusittiin ja samalla huoltorakennuksen piha-alueutta siistittiin. Notkokuistoon asennettiin kaksi kappaletta uusia kuntoilulaitteita.

Latupohjien raivausta ja tasoitusta jatkettiin syksyllä Kolsan yhdyslenkillä ja Lepolan alueella. Kuntoradalle asennettiin uudet opastaulut ja turvallisuuteen panostettiin asentamalla laduille ja tienylytyksiin varoitusmer-kit. Notkokuistossa raivattiin vaarallinen kulmaus, kaatamalla näköesteenä olevat puut ja risukot. Raivasimme uutta latupohjaa Notkokuistossa ja kartoitimme myös mahdollisen uuden kuntoradan paikan. Notkokuiston alueen maanomistustilanteen vuoksi erilaisia kuntoradalle, kävelyreiteille ja kuntoportaille soveltuvia paikkoja kartoitettiin myös nykyisen alueen ulkopuolelta.

Hyrylän urheilukeskuksessa ensilumen tykitys aloitettiin marraskuun lopussa ja joulukuun alkupuolella päästiin ensimmäisen kerran hiihtoladulle. Joulukuun loppuun mennessä lauhasta säästä huolimatta lunta ehdittiin tuottaa n. 6500m³.

Liikuntapaikkojen hoidossa on käytetty ja käytetään mahdollisuuksien mukaan työllistämistuella palkattua työvoimaa.

UIMAHALLI- JA TERVEYSLIIKUNTAPALVELUT

Palveluyksikkö

Vastuuhenkilö: Uimahallin esimies Pasi-Jussi Hyytinen

Henkilöstö: 7 kokopäiväistä ja 1 osa-aikainen (0,5htv)

OLENNAISET TAPAHTUMAT 2019

Uimahallin toiminta sujui pääsääntöisesti häiriöttä. Höyrysaunojen toimintakunnossa on ollut ongelmia, minkä vuoksi koko laitteisto uusittiin huhtikuussa. Kesän huoltotauko valmisteltiin tilakeskuksen kanssa. Perushuoltojen ja korjaustöiden lisäksi mm. pesutilojen lattiapintoja korjattiin, lähtökorokkeet uusittiin ja vesiliukumäki huollettiin. Kuntoaltaan lämmönvaihtimen rikkoontumisen ja sen korjaustöistä johtuen uimahalli päästiin avaamaan kesähuollon jälkeen kolme päivää alkuperäistä aikataulua myöhässä. Joulukuussa vesihieronta-asemien korjaustöiden vuoksi terapia-allas oli pois käytöstä kahden päivän ajan. Kuntosalin laitteisto uusittiin myös kesähuollon aikana. Uimahallin kävijämäärät laskivat 4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Pienemmät kävijämäärät ajoittuvat syyskauteen. Keravan uimahallin avautuminen elokuussa näkyy syyskauden pienemmissä kävijämäärissä.

Koululaisten uinninopetus sujui keväällä suunnitelmien mukaan kolmelle luokka-asteelle. Opetus toteutettiin yhteistyössä Tuusulan Uimaseuran kanssa. Uimahalli- ja terveysliikuntapalvelut valmisteli keväällä suunnitelman viiden luokka-asteen uinninopetukselle. Suunnitelma sisältää kuvauksen resurssitarpeesta, kolmannen sektorin hyödyntämisestä opetuksessa ja uudistuksen käyttöönotosta. 1-6lk oppilaat saavat käyttöönsä lisäksi uintipassin (2uintikertaa), joka jaetaan uinninopetusten yhteydessä. Passi jaetaan 1-6-luokkalaisille. Syyskauden uinninopetukset sujuivat suunnitelmien mukaisesti uuden toimintamallin mukaisesti 1-5-luokka-asteille.

Järvenpään ja Keravan kanssa valmisteltiin ylikunnallisten uimahallituotteiden käyttöönottoa. Ylikunnalliset uimahallituotteet otettiin käyttöön 1.11.2019. Aikuisten ja alennusryhmien 10 x uinnin sarjarannekkeet toimivat ylikunnallisesti Tuusulan, Järvenpään ja Keravan uimahalleissa.

Uimahallin henkilövaihdosten vuoksi hallissa oli tavanomaista enemmän sijaistuksia ja rekrytoinnit pyrittiin suorittamaan pikaisesti.

Erityisliikunnansuunnittelijan työnimike muutettiin liikunnansuunnittelijaksi vuoden alusta. Suunnittelijasta tuli yhteinen vakanssi kansalaisopiston kanssa. Liikunnansuunnittelija vastaa kansalaisopiston ja vapaa-aikapalveluiden ohjatusta liikunnasta, työpanos 50% kansalaisopistolla ja 50% vapaa-aikapalveluilla. Tehtävästä vapautunut resurssi muutettiin kokopäiväiseksi terveysliikunnan koordinaattoriksi, joka vastaa hyvinvointivalmennuksesta ja yksilöohjauksesta sekä laatii toimialan terveysliikuntaohjelman yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Terveysliikunnan koordinaattorin rekrytointi suoritettiin huhtikuussa ja työntekijä aloitti tehtävässään 20.5.

Terveysliikuntaohjelman ydinviestit, tavoitteet ja toimenpiteet suunniteltiin. Lopullisen terveystoimintasuunnitelman laatimiseksi osallistettiin kunnan eri toimijoita, neuvostoja, seuroja sekä kunnan eri toimialoja. Kaikkien osapuolten tulee sitoutua terveystoimintasuunnitelman edistämiseen omista tehtävistä käsin. Hyvinvointivalmennuksen toteuttamiseen tehtiin taustatyötä sekä suunniteltiin valmennuksen prosessi ja käytänteet. Lisäksi tuotettiin valmennuksessa käytettävät materiaalit ja työkalut sekä arviointi- ja seurantakyselyt. Lisäksi laadittiin palautekysely ja mittareita valmennuksen arvioinnin tueksi. Kaikki kunnan liikunnanohjaajat koulutettiin hyvinvointivalmennuksen ideologiaan ja toteuttamiseen. Valmennuksen toteuttamisen tueksi tuotettiin materiaalipaketti oppaaksi hyvinvointivalmentajalle sekä materiaalipankki, jossa on valmennuksessa tarvittavat lomakkeet ja materiaalit. Hyvinvointivalmennuksen pilotointi toteutettiin syksyn aikana Tuusulan lukiossa, kaikissa kolmessa eri toimipisteessä. Ensimmäisessä vaiheessa mukaan ilmoittautui 16 lukiolaista, joista 14 kävi läpi koko hyvinvointivalmennusprosessin. Hyvinvointivalmennukseen sisältyi sekä yksilö- että ryhmätaapamisia teemoista liikunta, ravinto, uni ja palautuminen. Hyvinvointivalmennuksen lisäksi kokeiltiin walk-in mallista liikuntaneuvontaa, jota toteutettiin kokeiluna Hyrylän kirjastolla syksyn 2019 ajan. Kävijöitä walk-in liikuntaneuvonnassa oli syksyn aikana yhteensä vain 4 asiakasta, joten kokeilua ei jatketa. Lisäksi osallistuttiin kehittämisyhdistysohjelmaan Keusoten ja kuuden lähikunnan välillä yhteisten liikkumis- ja elintapaneuvonta käytänteiden, mittareiden, tilastoinnin, lomakkeiden ja markkinoinnin yhtenäistämiseksi. Hyvinvointivalmennuksen pitkäjänteiseen kehittämistyöhön haettiin liikunnallisen elämäntavan paikallista kehittämisavustusta Aluehallintavirastolta (OKM:n rahoitus). Tuusulan hyvinvointivalmennus –hankkeen (2020-2022) tavoitteena on toteuttaa Tuusulaan liikunta- ja elintapaneuvonnan palvelupolku ja käytänteet sekä juurruttaa ne pysyväksi palveluksi. Hankkeen ensimmäisenä vuonna on tarkoituksena toteuttaa yhteistyössä työterveyshuollon kanssa hyvinvointivalmennusta kunnan työntekijöille. Lisäksi tavoitteena on kehittää matalan kynnyksen ryhmänohjausta vähän liikkuville yhteistyössä Tuusulan opiston ja Liikuntaseura Syke ry:n kanssa. Rahoitusta haettiin yhteensä 63 500 €, ja rahoituksen myöntämisen edellytyksenä on 50 % omavastuuosuus. Hankerahoituksella on tarkoitus palkata kokopäiväinen hanketyöntekijä sekä maksaa matalan kynnyksen ohjaajakustannuksia sekä laitevuokrakustannuksia.

Liikunnansuunnittelijan työnkuvan muutoksen takia suunnittelijan vakio-ohjausryhmät toteutetaan tiiviimmin osana muuta liikunnanohjaustoimintaa. Tiivistynyt yhteistyö Tuusulan Opiston kanssa näkyi, kun syksyn opinto-ohjelma julkaistiin elokuun alussa. Vapaa-aikapalveluiden liikuntaryhmät olivat tasa-arvoisessa asemassa Opiston liikuntaryhmien, muun opetuksen ja Kuvataidekoulun tarjonnan kanssa. Opinto-ohjelmassa tavoitteena saada liikuntatarjonta selkeämmäksi kuntalaisen kannalta. Kesän aikana Vapaa-aikapalveluiden ja Opiston ilmoittautumis- ja laskutusjärjestelmät yhdistettiin. Lisäksi muutamia Opiston liikuntaryhmiä siirrettiin terveystoimintapalveluiden alle, johtuen ryhmien samojen sisältöjen vuoksi. Syksyn ohjattujen liikuntaryhmien ilmoittautumiset järjestettiin ensimmäistä kertaa samaan aikaan Tuusulan Opiston liikunnan kanssa. Ilmoittautumisia otettiin vastaan TuusInfossa ja Opiston toimistossa. Ilmoittautumiset sujuivat hyvin. Tiivistynyt yhteistyö näkyi mm. siinä, että asiakkaat ovat enemmän mukana molempien liikuntaryhmiä tarjoavien palveluissa ja he saavat tietoa liikuntaryhmistä yhdestä paikasta. Ohjatut liikuntaryhmät ovat toteutuneet suunnitellusti. Syksyllä toteutettiin säännöllisiä liikuntaryhmiä 61kpl. Sairaushoitoa on ollut jonkin verran ja toiminta on saatu sujumaan mm. sijaisjärjestelyin.

Kesäuimakouluhin ilmoittautumiset toteutettiin ensimmäistä kertaa yhteistyössä TuusInfon kanssa. Ilmoittautuminen sujui häiriöttä ja tätä toimintatapaa tullaan käyttämään jatkossakin. Uimakouluryhmät toteutettiin suunnitellusti. Vapaita paikkoja jäi muutamia alkeis- ja alkeisjatkoryhmiin. Varhaistaitoryhmien kysyntä oli suurinta, näitä ryhmiä järjestettiin 2kpl.

Virtuaalivesijumpppalaite oli koekäytössä helmi-huhtikuun ajan. Laite osoittautui suosituksi ja se otettiin vakituisen käyttöön toukokuun alusta alkaen.

Liikkuva Koulu -hankkeen kanssa järjestettiin 7-luokkalaisten Vesiturvapäivät, 2.-3.5.2019. Päivien aikana kaikki Tuusulan 7-luokkalaiset pääsivät harjoittelemaan vesipelastus- ja ensiaputaitoja. Tapahtumassa mukana

urheiluseurat Tuusulanjärven Purjehtijat sekä Tuusulan Uimaseura, jotka vastasivat vesipelastuskoulutuksesta. SPR vastasi ensiapukoulutuksesta. Tapahtuma sujui suunnitelmien mukaan ja tapahtuma pyritään järjestämään myös ensi vuonna. Liikkuva koulu, vapaa-aikapalvelut sekä urheiluseura KaVo järjestivät nuorille suunnatun Night Basket -katukoristapahtuman uimahallin parkkialueella. Tapahtuma järjestettiin 7.9. Tapahtuma oli onnistunut huonosta säästä huolimatta.

Muita tapahtumia, joissa uimahallipalvelut ja sen henkilöstö oli mukana: Tammirieha, Vesijumppamaraton, Jääkaarnevaalit, Liikkuva Koulu goes Torilla Tavataan, Tuusula-uinnit, Joulun kynttiläuinnot, Tuusula TrailRun ja Tuusulanjärven Maraton. Kevätkirmaisu järjestettiin 22.5. Mukana n. 600 juoksijaa Tuusulan kouluista. Tapahtumassa käytettiin uutta ilmoittautumis- ja ajanotto ohjelmaa, joka toimi hyvin. Kotiseutupäivien oheistapahtuma Kotiseutu liikuttaa-tapahtuma uimahallilla 10.8. Perhepäivähoidon-liikuntapäivä 8.5. Eläkeläisjärjestöjen virkistyspäivä 15.5. ja Taiteiden Yö 9.8. Liikunnansuunnittelija oli mukana myös SummerPower-tapahtumissa. Pyhäinpäivänä uimahallilla järjestettiin vuosittainen nuorten Pool-party. Tapahtumassa oli uutena toimintana elokuvanäytös terapia-altaalla.

TUNNUSLUVUT:

Vapaa-aikapalvelut 2016-2019 <i>Osavuositilikaustien ennusteet ovat kursivissa. Osa tiedoista päivitetään lopullisessa tilinpäätöksessä.</i>	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
VAPAA-AIKAPALVELUT JA YHDISTYSTOIMINNAN TUKI				
Nettomenot €/asukas * Uusi tulosalue 1.6.2017 alkaen (liikuntapalvelut ml. Metsäpirtti ja alueellinen nuorisotyö)	-96,73	-96,13	-102,36	-102,85
Avustettavat seurat ja yhteisöt (kpl) liikunta/nuorisio	31	33/7	31/6	32/7
Maksetut avustukset (€/%)	71 570/100	86 800/93,5	90 880/98	91 320/100
Yhdistysten nuorisoliikunnan ohjaukset (kpl)	43 726	45 341	42 078	42 920
UIMAHALLI- JA TERVEYSLIIKUNTAPALVELUT				
Uimahallin aukiolopäivät/vuosi	305	302	326	324
Uimahallin kävijämäärät/vuosi, sis. seurakäytön	228 071	242 389	245 026	235 924
Alakoulujen uimakoulut (kpl)	132	132	122	151
Lasten kesäumakoulut (kpl/osallistujat)	39/377	35/323	42/390	41/358
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät (kpl)	55/54	56/55	56/55	61/54
Ohjatun liikunnan osallistujamäärä	20 880	22 464	22 476	23 294
LIKUNTAPAIKAT JA ULKOILUPALVELUT				
Jäähallin aukiolopäivät/vuosi ja käyttötunnit/vko	256/97	256/97	250/97	239/97
Jäähallin kävijämäärät kevät/syys sis. Koululaiskäytön	40 550	42 702	43 504	23 207/22 980
Kunnossapidettävät luonnonjääkentät/kauden pituus (viikot)	17/6	19/2-7	19/9	21/8
Ostopalveluna kunnossapidettävä latuverkko/toteutunut	42/12	42/17	42/30	42/30
Metsäpirtin käyttötunnit/käyttöaste päärakennus /kokonaiskäyttöaste	3176/65/44	3747/75/52	3595/75/53	4017/80/57
ALUEELLINEN NUORISOTYÖ JA TAPAHTUMAPALVELUT				

TUUSULAN KUNTA, KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA
TILINPÄÄTÖS/TOIMINTAKERTOMUS 2019

Tuusulan alueellisen nuorisotyön toimintatunnit (nuorisotalot ml. Einarin)	3 274	2969	3467	4096
Nuorten käyntikerrat nuorisotaloilla ja toiminnoissa	17 667	16 140	20 541	25 771
Hyrylän alueen nuorisotyö, toimintaan osallistuneet ja kohdatut nuoret		3 651	4 088	3 857
MUUT INDIKAATTORIT	2016		2018	
Liikunta Tuusula/koko maa (TEA-viisari joka 2. vuosi)	77/71		79/73	
Terveystiedon edistäminen Tuusulan kunta/koko maa (TEA-viisari joka 2. vuosi)	67/71		66/70	